

PŘIJÍMÁNÍ VÝZVY

*Tvorba nové vize
veřejných knihoven*

THE ASPEN INSTITUTE
Communications and Society Program

PŘIJÍMÁNÍ VÝZVY

Tvorba nové vize veřejných knihoven

Zpráva Dialogu o veřejných knihovnách Aspen Institute

Autoři

Amy K. Garmerová
ředitelka

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute
Program Communications and Society Aspen Institute

říjen 2014

Tato práce je překladem díla *Rising to the Challenge: Re-Envisioning Public Libraries*, které podléhá licenci CC BY-NC 3.0 US. Kopii této licence ve variantě pro Českou republiku si můžete prohlédnout na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/3.0/cz/>.

Podporujeme citování této zprávy a jejího obsahu. V citacích uvádějte následující:
Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute, *Rising to the Challenge: Re-Envisioning Public Libraries*, Washington, D.C.: Aspen Institute, říjen 2014.

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute Vás zve ke zhlédnutí digitální verze této zprávy na adrese <http://as.pn/libraries>. Sdílejte svou vizi budoucnosti veřejných knihoven na Twitteru s hashtagem #libraryvision.

Tato zpráva vychází z programu Communications and Society Aspen Institute. Pokud nejsou přisouzeny konkrétní osobě, žádné komentáře ani ideje obsažené v této zprávě by neměly být považovány za vyjádření názorů nebo dobrozdání konkrétního účastníka Dialogu o veřejných knihovnách, jeho pracovních skupin ani Nadace Billa a Melindy Gatesových.

Projekt programu Communications and Society Aspen Institute v partnerství s Nadací Billa & Melindy Gatesových.

Vydáno za finanční podpory Ministerstva kultury ČR z programu Knihovna 21. století v rámci plnění grantu Quo vadis knihovno?

FOTOGRAFIE

Fotografie na obálce (horní fotografie): Mike Faber z Fisheye Photography, se svolením Cedar Rapids Library

Stručné shrnutí, (prostřední fotografie): Wayne Johnson z Main Street Studios, se svolením Cedar Rapids Library

Executive Summary, (spodní fotografie): se svolením BiblioTech

OBSAH

PŘEDMLUVA	6
PODĚKOVÁNÍ	8
STRUČNÉ SHRNTÍ	10

PŘIJÍMÁNÍ VÝZVY: TVORBA NOVÉ VIZE VEŘEJNÝCH KNIHOVEN	15
NOVÝ SVĚT ZNALOSTÍ	16
OBNOVENÁ VIZE VEŘEJNÉ KNIHOVNY	21
Lidé, místo a platforma	24
Zvětšování rozsahu: Tvorba vize národní digitální platformy	35
Vytváření dobrých výsledků pro komunitu	38
STRATEGIE PRO ÚSPĚCH	46
Sladění služeb knihovny, aby podporovaly cíle komunity	48
Poskytování přístupu k obsahu ve všech formátech	50
Zajištění dlouhodobé udržitelnosti veřejných knihoven	53
Pěstování vedení	57
ZÁVĚR A VÝZVA K ČINNOSTI	62
Jak začít: 15 kroků pro představitele knihoven, politické činitele a komunitu	63
POZNÁMKY A POUŽITÁ LITERATURA	67

DODATEK	
Členové pracovní skupiny Dialog o veřejných knihovnách	72
Formální poradci Dialogu	74
Neformální poradci Dialogu	77
O Dialogu o veřejných knihovnách Aspen Institute	79
O programu Communications and Society Aspen Institute	80

PŘEDMLUVA

Nastal čas pro novou vizi veřejných knihoven ve Spojených státech. Komunity potřebují veřejné knihovny – více lidí než kdy jindy je navštěvuje a využívá jejich služby, dokumenty a programy, ale potřeby komunit se nadále mění.

Veřejné knihovny vznikly v době nedostatku informací, a dnešní propojený svět se vyznačuje informační hojností a mobilitou. Rozšíření mocných digitálních informačních a komunikačních technologií zasáhlo každou stránku každodenního života, a tak vytvořilo nové příležitosti. Internet se stal zásadní branou poskytující přístup k informacím, pracovním příležitostem, vzdělání, finančním a státním službám, zdravotnickým zdrojům i občanské participaci. Tyto technologie představují také pro lokální a regionální podnikatele a komunity nové příležitosti ke konkurenceschopnosti i na národní a mezinárodní úrovni – prosperují tak rozsáhlé podniky zároveň s podniky malými.

Tento nový svět „informační hojnosti“ však dal vzniknout novým zásadním dovednostem, jako například schopnosti získávat hodnotu z informací a vytvářet nové vědomosti. Přístup k digitálním sítím a dovednosti pro digitální gramotnost jsou zásadní pro plnohodnotné zapojení do moderní společnosti. Ekonomické, vzdělávací, občanské a sociální příležitosti se vážou na celé soubory znalostí a dovedností, které za předchozí generace sotva existovaly. Lidé bez těchto dovedností nebo přístupu k takovému množství informací brzy zůstanou pozadu.

Veřejné knihovny mohou stát v centru těchto změn a být důvěryhodným komunitním zdrojem a zásadní platformou pro učení, kreativitu a inovace v rámci dané komunity. Veřejné knihovny mají DNA nutnou k tomu, aby prospívaly i v této nové společnosti, založené na znalostech a bohaté na informace.

Poskytování přístupu a propojování znalostí s potřebami lidí i komunity vždy stálo ve středu poslání a účelu knihoven.

Veřejné knihovny ve skutečnosti již stojí v čele zápasu se sociálními nerovnostmi tím, že poskytují přístup k online informacím a podporují digitální gramotnost. Poskytují mladým lidem nápomocné a kreativní učební prostory pro mimoškolní učení. Veřejné knihovny coby klíčové vlákno záchranné sociální sítě poskytují důležitou tepnu k nabídkám práce, vzdělávacím příležitostem, gramotnosti, zdravotním zdrojům i státním a komunitním službám zejména pro imigranty a znevýhodněné skupiny obyvatel. Veřejné knihovny jsou vysoce důvěryhodné instituce hluboce zakořeněné ve čtvrtích, kterým slouží. Přesto někteří kritici zpochybňují jejich relevantnost v době, kdy informace mohou prostřednictvím digitálních zařízení proudit téměř komukoli, kamkoli a kdykoli.

Aby mohly všechny veřejné knihovny plnit svou novou roli, musí představitelé komunity, občanští partneři i knihovníci sdílet novou vizi toho, čím mohou knihovny být.

A aby veřejné knihovny mohly plnit potřeby lidí, komunity i celého národa ve znalostní společnosti, musí se přetvořit v propojeném světě, v němž se hodnota sítí zvyšuje s rostoucím počtem spojení. Inovace založené na starém distribučním modelu knihovny-půjčovny nebudou dostatečné. Je nutná nová úroveň vzájemné závislosti, kterou komunity a knihovny musí přijmout společně.

O TÉTO ZPRÁVĚ

Program Communications and Society Aspen Institute v partnerství s Nadací Billa & Melindy Gatesových **vytvořil *Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute***, aby pomohl posunout práci pro komunity, kterou veřejné knihovny reagují na výzvy, a aby podpořil proměnu komunit a jejich veřejných knihoven v době digitální. Dialog o veřejných knihovnách je fórum pro více zúčastněných stran, které sdružuje odborníky na knihovnictví, politické činitele, technologické experty, filantropy, pedagogy a občanské představitele, aby prozkoumali, rozvinuli a prosadili nové způsoby, jak lze přemýšlet o veřejných knihovnách.

Práci Dialogu inspiruje vybraná pracovní skupina o 35 členech, která se setkala dvakrát během prvního roku projektu, aby prozkoumala vývoj společenské role veřejné knihovny a utvořila a rozšířila pohled, který vytváří novou vizi pro budoucnost knihoven ve Spojených státech. Diskuse a jednotlivé příspěvky této pracovní skupiny pomohly utvořit pohled na veřejné knihovny v době digitální prezentovaný v této zprávě. Vděčíme členům za to, že se s Dialogem o veřejných knihovnách podělili o svoje vize, znalosti a zkušenosti.

Vize Dialogu je také utvářena řadou interakcí a skupinových diskusí s představiteli klíčových sdružení veřejných knihoven, včetně Public Library Association, Association of Rural and Small Libraries, Chief Officers of State Library Agencies a American Library Association. Připomínáme tyto knihovnické autority a děkujeme jim za postřehy a podporu práce Dialogu.

Doufáme, že tato zpráva podpoří činnost knihoven pro komunity a poskytne zdroje vedoucí k zapojení státních představitelů, zmocněnců a komunitních partnerů do dialogu o konkrétních akcích, které povedou k proměně veřejných knihoven.

Dialog, a nakonec i tato zpráva, zkoumají zásadní roli veřejných knihoven v propojeném světě a začínají vytvářet vizi knihovny 21. století v hyperpropojeném prostředí a zásadně se měnícím světě. Zamýšleným účelem této zprávy je posunout profil veřejných knihoven do centra znalostní společnosti, vyzdvihnout jejich příležitosti a možnosti, zvýšit podporu rozšířené role knihovny v propojeném světě a vzbudit celostátní diskusi a činnost pro tvorbu nové vize knihovny 21. století coby centra vzdělávání, inovací a kreativity. Ačkoli se tato zpráva zaměřuje na veřejné knihovny, uznáváme také význam školních a vědeckých knihoven v širší debatě ohledně budoucnosti knihoven a komunit.

Doufáme, že čtenáři využijí tuto zprávu jako základ k objevování způsobu, jak může nová, odvážná a plně realizovaná vize veřejných knihoven pomoci posílit a zvýšit přizpůsobivost komunit, a také z nich udělat takové komunity, kde se bude lidem dařit.

Deborah L. Jacobsová, ředitelka
programu Global Libraries
Nadace Billa & Melindy Gatesových

Charles M. Firestone, výkonný ředitel
programu Communications and Society
Aspen Institute

PODĚKOVÁNÍ

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute by nebyl možný bez velkorysé podpory a financování Nadace Billa & Melindy Gatesových a jejího programu Global Libraries, který vedou ředitelka Deborah Jacobsová a její zástupkyně Jessica Dorrová. Působení obou těchto vedoucích pracovníků, jejichž zápal pro posílení veřejných knihoven je uznáván ve Spojených státech i v zahraničí, poskytlo Dialogu v jeho dosavadní činnosti neocenitelné vodítko a perspektivu.

Toto je první zprávou Dialogu o veřejných knihovnách. Členové pracovní skupiny Dialogu se setkali dvakrát, aby prozkoumali vyvíjející se role veřejných knihoven ve Spojených státech vzhledem k významným technologickým, ekonomickým a společenským trendům. První setkání se konalo v konferenčním centru Aspen Meadows Aspen Institute v Aspenu v Coloradu 3.–6. srpna 2013. Do pracovní skupiny se zapojili také Salman Khan, zakladatel Khan Academy, a Walter Isaacson, prezident a generální ředitel Aspen Institute, aby prodiskutovali roli veřejné knihovny v novém vzdělávacím ekosystému. Druhé setkání se konalo v klubu Cosmos ve Washingtonu, D.C., 5.–6. listopadu 2013. Zápal a příspěvky účastníků pracovní skupiny pomohly osvětlit způsoby, jimiž mohou komunity zúročit investice do knihoven tak, aby vytvořily silnější občanskou ekologii a utvořily nová partnerství pro splnění lokálních i národních cílů. Dodatek k této zprávě uvádí všechny členy pracovní skupiny, kteří se podělili o svoje cenné postřehy. Všem jim děkujeme za jejich příspěvy.

V průběhu posledního roku svolal Dialog o veřejných knihovnách také skupinové diskuse u kulatého stolu a předběžná setkání s členy rady a dalšími předními osobnostmi z Public Libraries Association (PLA), Association of Rural and Small Libraries (ARSL), Chief Officers of State Library Agencies (COSLA), American Library Association (ALA) a International City/County Management Association (ICMA). Účastníci těchto setkání poskytli cenné postřehy ohledně příležitostí a výzev, které jsou součástí této vize. Poskytli také vzácnou příležitost pro testování, vytříbení a rozvoj témat a vizí budoucnosti pro knihovny. Seznam účastníků těchto setkání a dalších neformálních poradců Dialogu je uveden v Dodatku, a my děkujeme těmto sdružením, jejich vedoucím i členům, kteří se zúčastnili, za jejich podporu a dlouhodobý zápal.

Přestože není možné zaznamenat jména všech lidí, jejichž nápady jsou zachyceny v této zprávě, seznam našich neformálních poradců je uveden v Dodatku. Ráda bych zmínila zejména Karen Archerovou Perryovou, hlavní konzultantku pro Clarion Collaborative, která spolupracovala na původním nápadu knihovnického projektu v Aspen Institute. Během svého působení coby vedoucí programová úřednice v programu Global Libraries Nadace Gatesových hrála Karen významnou roli při tvorbě Dialogu o veřejných knihovnách.

Rovněž během plánování a dokončování projektových aktivit i této zprávy těžil Dialog z účasti dalších lidí včetně Allyson Boucherové a Maury Zehrové ze Spitfire Strategies a také kolegů z Aspen Institute: Davida Devlin-Foltze, Susanny Dilliplanové, Roberta Mediny a Angbeen Saleemové z Aspenského programu Planning and Evaluation (APEP). Zaměstnanci programu Communications and Society Aspen Institute řídili všechny aspekty projektu nanejvýš profesionálně. Náš tým pro program Communications and Society zahrnoval Iana Smalleyho, který působil jako vedoucí projektový manažer pro Dialog, náměstkyni ředitelky Triciu Kellyovou, programovou pracovníci Rachel Pohlovou, programovou pracovníci Arianu Abadian-Heifetzovou a vedoucí projektovou manažerku Sarah Eppehimerovou a konzultantku Jackie Orwickovou, které vdechly zprávě onlinový život na našem webu.

Tato zpráva je vyvrcholením roční práce, která je dílem mnoha rukou. Craig LaMay, docent a prozatímní proděkan pro žurnalistiku na Medill School, Northwestern University, sloužil jako konferenční zpravodaj pro obě skupinová setkání a sepsal jednu z prvních verzí. Jsme mu vděční za práci při zachycení prvotních idejí této vize; Craigovy analýzy a texty se odráží i v této finální zprávě.

Postupem roku se Dialogu dostalo dodatečné podpory v psaní a redakčních úpravách od Boba Rothmana a Christine Beckerové a také od jednotlivých členů pracovních skupin. Finální zpráva je syntézou celé řady příspěvků. Za případná opomenutí a chyby obsažené v této zprávě nese výhradní odpovědnost finální autorka zprávy, ředitelka Dialogu.

A konečně, jsem velmi vděčná bývalé ředitelce American Library Association Maureen Sullivanové, prezidentce Urban Libraries Council Susan Bentonové a ředitelce Institute of Museum and Library Services Susan Hildrethové. Každá z nich měla od samého počátku projektu celou řadu rolí: účastnice, konzultantky, moderátorky, partnerky, mentorky, zastánkyně a přítelkyně. Se svými hlubokými znalostmi, bystrou intuicí a vizí toho, co bude potřeba, aby každá knihovna dosáhla nových výšin, Maureen, Susan a Susan poskytly neocenitelné vedení a podporu, a za to jim děkuji.

Amy K. Garmerová, ředitelka
Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute

Říjen 2014

STRUČNÉ SHRNUTÍ

Rozšiřování přístupu pro všechny ke vzdělání, příležitostem k učení a společenským vazbám je jednou z největších výzev naší doby. Tato výzva je ještě naléhavější kvůli rychlému přechodu ze starých ekonomických modelů založených na průmyslu a službách na novou ekonomiku, v níž jsou znalosti a kreativita hybateli produktivity a ekonomického růstu a ve které jsou pro ekonomický výkon a prosperitu zásadní informace, technologie a učení.

Nejde jen o ekonomiku, ale o celou společnost, kterou tyto trendy přetvářejí. V rámci těchto změn existují také rozdíly v bohatství, digitální inkluzi a participaci, u kterých hrozí prohlubování, pokud se my jako národ neodhodláme k novému způsobu myšlení a pádným opatřením, abychom tyto příležitosti poskytli všem.

Dnes je doba velkých příležitostí pro komunity, instituce i lidi, kteří jsou ochotni prosazovat nové myšlení a pěstovat nové vztahy. Pro veřejné knihovny je to zejména doba příležitostí, jelikož mají pro komunity jedinečnou pozici coby důvěryhodná centra a úložiště vědomostí a informací.

VEŘEJNÁ KNIHOVNA V DOBĚ DIGITÁLNÍ

Knihovny jsou v době digitální pro úspěch a rozvoj zásadní.

Proces tvorby nové vize veřejných knihoven pro maximalizaci jejich dopadu odráží:

- o Principy, které stály vždy v centru poslání veřejných knihoven – rovnost, přístup, příležitost, otevřenost a účast
- o Schopnost knihoven povzbuzovat k příležitostem a úspěchu v dnešní společnosti založené na znalostech
- o Vznikající model propojených knihoven, který podporuje úspory z rozsahu* a rozšiřuje dosah zdrojů knihovny, a zároveň uchovává její lokální přítomnost
- o Zásadní hodnoty knihovny: lidé, místo a platforma

Pohled Dialogu na knihovnu 21. století staví na dosavadních prověřených výsledcích veřejných knihoven v posilování komunit a požaduje po knihovnách, aby se staly centry vzdělávání, kreativity a inovace v době digitální. Veřejné knihovny již nejsou doplňkovým mobiliářem, ale klíčovým partnerem pro udržení vzdělanostního, ekonomického a občanského zdraví komunit v době dramatických změn. Veřejné knihovny inspirují k učení se a posilují lidi každého věku. Podporují lépe vyškolenou a vzdělanou pracovní sílu. Zajišťují rovný přístup a poskytují důležitý občanský prostor pro šíření demokracie a společné blaho. Veřejné knihovny jsou pro své komunity pohonem rozvoje.

VEŘEJNÉ KNIHOVNY UPROSTŘED DOBY DIGITÁLNÍ

Veřejné knihovny mají dobrou pozici na to, aby hrály vedoucí roli při pomoci lidem i komunitám přizpůsobit se tomuto měnícímu se světu. Řada knihoven již nyní propojuje lidi s informačními a vzdělávacími příležitostmi, jsou hybateli rozvoje a inovací a slouží coby spojky v rámci komunity. Pro dlouhodobý úspěch můžeme využít stávající rozsáhlou fyzickou přítomnost a infrastrukturu s téměř 9 000 systémy veřejných knihoven a 17 000 pobočkami a výdejnami v celé zemi.

Pokud mají knihovny plnit svoje nové role, je nutné, aby představitelé knihoven, političtí činitelé i zúčastněné strany v komunitách vytvořili novou vizi veřejných knihoven a využili příležitostí, které nabízejí.

* Úspory z rozsahu jsou ekonomický termín pro úspory způsobené větším rozsahem výroby (či rozsáhlejším poskytováním služeb), protože se fixní náklady rozloží na větší počet položek.

Pozn. red.

LIDÉ, MÍSTO A PLATFORMA

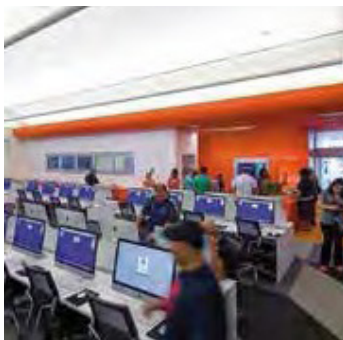
Vznikající hodnotový návrh veřejné knihovny je vystavěn okolo tří klíčových hodnot – lidí, místa a platformy:

LIDÉ. Veřejná knihovna je centrem občanské angažovanosti, podporuje nové vztahy a posiluje lidský kapitál komunity. Knihovníci se v komunitě aktivně angažují. Spojují jednotlivce do rozsáhlé škály lokálních i národních zdrojů a slouží coby neutrální pořadatelé pro podporu občanského zdraví. Knihovna zpřístupňuje učení a tvorbu jak dětem, tak dospělým.

MÍSTO. Veřejná knihovna je přívětivým prostorem pro celou škálu činností – čtení, komunikaci, učení, hru, setkávání i pro obchodní činnosti. Její design bere ohled na to, že lidé nejsou jen konzumenti obsahu, ale také tvůrci a občané. Její fyzická přítomnost poskytuje ukotvení pro ekonomický rozvoj a revitalizaci okolí a pomáhá posílit společenské vazby a identitu komunity. Knihovna je také virtuálním prostorem, kde lidé mohou získat přístup k informacím, zdrojům a všem bohatým zážitkům, jež knihovna nabízí. Kreativním designem svých fyzických a virtuálních prostorů veřejná knihovna definuje, co je skvělým veřejným prostorem.

PLATFORMA. Veřejná knihovna je zaměřená na uživatele. Poskytuje lidem i komunitám příležitost získat přístup k řadě nástrojů a zdrojů, pomocí nichž mohou objevovat a tvořit nové znalosti. Platforma umožňuje kurátorství a sdílení vědomostí a inovací v komunitě. Skvělá platforma knihovny je „třetím místem“ – interaktivní entitou, která může poskytnout zázemí mnoha lidem pracujícím jednotlivě či ve skupinách – a podpořit vzdělávací a občanské potřeby komunity.

STRATEGIE PRO ÚSPĚCH

Dialog dospěl k závěru, že dlouhodobé zdraví knihoven je zásadní pro dlouhodobé zdraví komunit, jimž slouží, a určil čtyři strategické příležitosti k činnosti pro řízení pokračující přeměny.

1 SLADĚNÍ SLUŽEB KNIHOVNY K PODPOŘE CÍLŮ KOMUNITY

Veřejné knihovny, které sladí hodnoty lidí, místa a platformy a poskytují služby, které upřednostňují a podporují cíle lokální komunity, naleznou v budoucích letech největší příležitosti k úspěšnému uplatnění. Správci lokálních samospráv uvádějí, že je často obtížné dávat přednost knihovnám před ostatními komunitními službami jako muzei nebo údržbou parků a rekreačních míst, které také plní jednoznačně veřejné poslání. Knihovny musí uvědoměleji nasazovat svoje zdroje do komunity a hlouběji se zapojit do řešení zásadních výzev, jimž komunity čelí. To bude vyžadovat pružnost a přizpůsobivost podle toho, jak se změní potřeby komunity. Bude to také vyžadovat spolupráci mezi knihovnami, politickými činiteli a partnery v komunitě na redefinici role knihoven coby institucí, které inspirují ke vzdělávání, řídí rozvoj, pěstují společenský kapitál a vytvářejí příležitosti.

2 POSKYTOVÁNÍ PŘÍSTUPU K OBSAHU VE VŠECH FORMÁTECH

S tím, jak se veřejná knihovna posouvá od úložiště dokumentů k platformě pro učení a participaci, je zásadní její schopnost poskytnout přístup k rozsáhlým objemům obsahu ve všech formátech. Knihovny aktuálně čelí dvěma hlavním výzvam při poskytování přístupu k obsahu ve všech formátech:

- Být schopny získávat a sdílet e-knihy a další digitální obsah na stejném principu jako jejich fyzické verze
- Mít dostupné a univerzální technologie vysokorychlostního připojení, které dodávají a pomáhají vytvářet obsah

Vyřešení obou těchto výzev je vysokou prioritou pro veřejné knihovny v celé zemi. Tyto výzvy jsou obzvláště akutní u malých knihoven, u knihoven na venkově a v některých městských oblastech, kde omezený rozpočet ztěžuje přístup k e-knihám a modernizaci vysokorychlostního širokopásmového připojení i navzdory vysoké potřebě a zájmu komunity o obojí. Zajišťování přístupu k e-knihám, dalšímu elektronickému obsahu a více než dostatečnému vysokorychlostnímu širokopásmovému připojení bude do budoucna vážnou starostí, protože má dopad na schopnost veřejné knihovny splňovat jedno z jejích klíčových poslání – získávat a sdílet hlavní aktuální ideje a umožnit komukoli zapojit se do světových konverzací.

3 ZAJIŠŤOVÁNÍ DLOUHODOBÉ UDRŽITELNOSTI VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

Možná největší výzvou, které dnes veřejné knihovny čelí, je proměna modelu jejich služeb k uspokojování poptávky znalostní společnosti a zároveň zajištění udržitelné základny pro budoucí financování. S omezeným a někdy nestálým financováním však takové proměny budou nestejnoměrné a neúplné. Kromě toho vysoce lokální povaha finanční a správní struktury veřejné knihovny může narušovat jak rychlost, tak velkou šíři vývoje – což je rozsah nutný ke konkurenceschopnosti a úspěchu ve světě globálních sítí. Výzvy, které formují diskusi o dlouhodobé udržitelnosti veřejných knihoven s ohledem na jejich zásadní roli v době digitální, zahrnují:

- Identifikaci spolehlivých zdrojů příjmů pro každodenní provoz i pro dlouhodobé plánování a investice
- Zkoumání alternativních správních struktur a obchodních modelů, které maximalizují efektivní a udržitelný provoz knihovny a službu zákazníkům
- Lepší způsob měření výsledků místo počítání čísel z aktivit
- Vyvážení hodnotové nabídky místních a národních knihoven s ohledem na zvážení úspor z rozsahu v propojeném světě bez ohrožení lokální kontroly

4 PĚSTOVÁNÍ VEDENÍ

Pro vybudování prosperujících komunit a veřejných knihoven, které jsou společně úspěšné, je nutné vedení v celé komunitě – od volených zástupců, vedoucích samosprávy, podnikových i občanských vedoucích po samotné knihovny. Zásadní složkou vedení je vize. Každá komunita potřebuje vizi a strategický plán, který obsahuje návod pro práci s veřejnou knihovnou, aby přímo sladila knihovnu a její práci se svými vzdělávacími, ekonomickými a dalšími klíčovými cíli. To vyžaduje podněty od všech zúčastněných skupin v komunitě. Klíčové kroky pro vybudování vedení komunity na podporu veřejné knihovny zahrnují vylepšení komunikace s vedením komunity, rozvoj zastánců komunity, posilování průsečíků s rozmanitými komunitami a komunitami lidí odlišné barvy pleti, oslovování a angažování organizací mladých odborníků a prokázání společné síly spolupracujících partnerů.

PŘIJÍMÁNÍ VÝZVY

*Tvorba nové vize
veřejných knihoven*

NOVÝ SVĚT

ZNALOSTÍ

Rozšiřování přístupu pro všechny ke vzdělání, příležitostem k učení a společenským vazbám je jednou z největších výzev naší doby. Tato výzva je ještě naléhavější kvůli rychlému přechodu ze starých ekonomických modelů založených na průmyslu a službách na novou ekonomiku, v níž jsou znalosti a kreativita hybateli produktivity a ekonomického růstu a ve které jsou pro ekonomický výkon a prosperitu zásadní informace, technologie a učení. Nejde jen o ekonomiku, ale o celou společnost, kterou tyto trendy přetvářejí. V rámci těchto změn existují také rozdíly v bohatství, digitální inkluzi a participaci, u kterých hrozí prohlubování, pokud se my jako národ neodhodláme k novému způsobu myšlení a pádným opatřením, abychom tyto příležitosti poskytli všem.

Doba digitální vytvořila pozoruhodné změny v každodenním životě – pro lidi i pro komunity.

- Sociální média propojují lidi napříč městy i celým světem, a tak umožňují vznik nových typů komunit, které překračují zeměpisné hranice.
- Mobilní technologie poskytují neustálé spojení s lidmi a informacemi a umožňují nám personalizovanější a bezprostřednější zážitky s informacemi a médii, ve vzdělávání i obchodu.
- Pokroky v oblasti snímacích a souvisejících technologií přispívají ke zlepšení lidského zdraví a k vyšší „chytrosti“ našich komunit, a zároveň vytvářejí spousty dat, které je nutné filtrovat, analyzovat a proměňovat na nové znalosti.
- Informovaní a angažovaní občané požadují silnější hlas a větší participaci na utváření svých komunit i vyšší transparentnost a odpovědnost státu.
- Dopad digitálních technologií má někdy disruptivní efekt a převrací celé průmysly; od globální úrovně po hyperlokální vznikají nové trhy, nové podniky i nové vztahy a v některých případech nabízejí větší výběr možností pro bydlení i práci.

Převratné společenské změny způsobené digitalizací zahrnují nové informační a vzdělávací prostředí, ve kterém znalosti již nejsou neměnné po mnoho let a dovednosti rychle zastarávají.

V posledních 10 letech jsme zažili obrovský bod zlomu „gutenberských rozměrů“. Svět se proměnil z propojeného na hyperpropojený a ze vzájemně spojeného na vzájemně závislý.

– THOMAS FRIEDMAN

Tato prostředí jsou utvářena obrovskou explozí snadno dostupných informací a novými definicemi komunity a také potřebou nových zdrojů a dovedností. Tyto změny a jejich dopady jsou dramatické:

- **TECHNOLOGIE** umožnily lidem z domova nebo na přenosných zařízeních okamžitý přístup k obsahu odpovídajícímu celému fondu Knihovny Kongresu.¹
- **KOMUNITY**, kdysi definované téměř výhradně zeměpisnými hranicemi, jsou stále více utvářené sociálními médii a často založené na společných zájmech namísto fyzické polohy. Sítě nahradily čtvrti coby dominantní forma společenské organizace.
- **ZAMĚSTNÁNÍ** jsou čím dál přechodnější. Průměrný pracovník zůstane na jedné pozici 4,4 roku namísto celé kariéry. U pracovníků narozených mezi lety 1979 a 1999 je průměrná doba zaměstnání 2,2 roku nebo méně.² Udržet tempo s mobilnějším trhem práce vyžaduje přístup k informacím a také zdroje a dovednosti, které umožňují orientaci v obrovském množství informací.

Znalostní ekonomika od lidí vyžaduje, aby získali řadu dovedností a aby je neustále přizpůsobovali měnícím se okolnostem. Thomas Friedman, autor a sloupkař *New York Times*, napsal o dopadu vývoje na digitálně řízenou ekonomiku s poptávkou po neustálé obnově dovedností lidí i komunit. Friedman mluví o „světě 401k* – – světě definovaných příspěvků, nikoli definovaných požitků.”³

„V posledních 10 letech jsme zažili obrovský bod zlomu ‚gutenberských rozměrů‘. Svět se proměnil z propojeného na hyperpropojený a ze vzájemně spojeného na vzájemně závislý. Byla to tak velká kvantitativní změna, že se stala změnou kvalitativní,” řekl Friedman v rozhovoru z roku 2014.⁴ Hybatelem tohoto velkého posunu je vznik a rychlé rozšíření čtyř hlavních technologií – – osobních počítačů, internetu, softwaru pro sdílení pracovní postup a možnosti vyhledávání (např. Google) – – které podle Friedmana vytvořily „platformu, na které může více lidí z více míst vzájemně spolupracovat, spojovat se a konkurovat si – – ať už jako lidé nebo firmy – – levněji, efektivněji a snadněji než kdy dříve.”⁵

Znalostní ekonomika dala do značné míry vzniknout tvořivé ekonomice, ekonomice volných hráčů, ve které musí být spousta příležitostí pro celoživotní vzdělávání a kde lidé potřebují dovednosti pro tvorbu znalostí, a ne pro pouhou spotřebu informací.

Důležité je, aby tyto příležitosti k učení byly přítomné v celé komunitě a po dobu celého života.⁶ „Poločas rozpadu dovednosti je dnes přibližně pět let a žánry mají poločas rozpadu okolo čtyř nebo pěti let, takže většina vzdělávání v budoucnosti se bude odehrávat mimo školy,” řekl John Seely Brown, spolutvůrce Deloitte Center for the Edge, na prvním setkání pracovní skupiny Dialogu. „Přesunuli jsme se ze stabilních zásob znalostí a světa archivace do světa informačních toků, participace a zmatení. Dnes tvoříme stejně rychle, jak rychle se učíme. Hra je složitější.”

Zároveň se zkracováním poločasů rozpadu dovedností roste hojnost informací a dostupnost výrobních prostředků. To otevírá nové kanály pro sdílení a šíření znalostí. Stav hojnosti informací klade důraz na schopnosti orientace, tvorby a inovace v tomto novém prostředí. Schopnost využít těchto výrobních prostředků a sdílení znalostí se stala novou „gramotností”.⁷ V tomto prostředí bude úspěch patřit „podnikavým a učícím se lidem” – – tedy těm schopným nalézt zdroje kdekoli a použít je pro pochopení světa a vzdělávání se.

Probíhající dramatické změny staví nové a neutuchající výzvy před komunitou, které se také mění. V příštích třech desetiletích se očekává, že počet obyvatel USA naroste na více než 400 milionů, a většina tohoto růstu bude způsobena imigrací.

* Typ důchodového spořicího plánu s definovanými příspěvky.

Pozn. red.

V roce 2050 bude každý pátý Američan imigrantem a předpokládá se, že 30 procent populace bude hispánského původu. Spojené státy také stárnou: v roce 2050 bude každý pátý Američan starší 65 let.⁹ Současně s těmito demografickými změnami dojde k zásadním posunům v ekonomice, které změní způsob, jak se Američané budou učit a vydělávat si na živobytí.

Ve zprávě z roku 2009 Knight Commission on the Information Needs of Communities in a Democracy byla doba digitální popsána jako okamžik technologické příležitosti, který „rozpoutává inovace v tvorbě a šíření informací“ a vyžaduje „nové myšlení a důrazné kroky.“

Knight Commission dále uvedla: “Každý pokrok komunikačních technologií rozšiřuje možnosti americké demokracie, ale každý informační systém také vytváří potenciální výherce a poražené.”¹⁰

Způsob, kterým uchopíme tento okamžik příležitosti, i vize a činy, které nás posunou do budoucnosti, neovlivní jen zdraví a prosperitu jednotlivců a rodin, ale také kvalitu demokratických komunit, které v 21. století pěstujeme a udržujeme. Budou to vzkvétající, prosperující a udržitelné komunity, které budou přitahovat nové obyvatele? Budou to místa, kde budeme chtít žít?

CO LIDÉ A KOMUNITY POTŘEBUJÍ K PROSPERITĚ VE ZNALOSTNÍ EKONOMICE

CELOŽIVOTNÍ PŘÍSTUP

ke stále rostoucímu a měnícímu se souboru znalostí a nástrojů, aby zajistili, že jejich dovednosti zůstanou relevantní v současné ekonomice i během dalšího vývoje.

SCHOPNOST A POVAHU NA UČENÍ SE V MALÝCH RYCHLÝCH DÁVKÁCH

místo prohrabávání hromadami odkazů a balíků dat, které poskytují příliš mnoho informací a moc málo znalostí.

SCHOPNOST POUŽÍT, POCHOPIT A ZPRACOVAT INFORMACE V MNOHA RŮZNÝCH PODOBÁCH

včetně textu, dat, audia a videa a také schopnost vyhodnotit kvalitu informací z různých zdrojů a pochopit jejich relevantnost.

MÍSTA K SETKÁVÁNÍ, spolupráci a přispívání k rozvoji znalostí.

PŘÍSTUP K DIALOGŮM MEZI KREATIVNÍMI LIDMI

v oblastech jejich zájmu, aby mohli inovovat a rozvíjet či udržovat konkurenceschopnost ve znalostní ekonomice.

Lidé a komunity potřebují **VEŘEJNÉ KNIHOVNY.**

Přístupy k řízení příležitostí a rizik v této nové době se mohou výrazně lišit mezi jednotlivými komunitami, ale existují přístupy, které se ukazují být indikátory úspěchu. Jedním z nich je tvorba nové vize role veřejné knihovny coby zásadní vzdělávací instituce a pohonu pro rozvoj jednotlivce, komunity a občanské společnosti.

Knihovna, ta nejdemokratičtější z veřejných institucí, je nejzásadnějším prostorem občanské společnosti, v němž tato nová Amerika utvoří svou demokratickou povahu. Knihovna je centrální institucí občanské společnosti, „makerspace“ demokracie. Ve zdravé demokracii je občanská společnost tou součástí, díky které je zbytek demokratického stroje možný a funkční. Úplně jednoduše řečeno: občanská společnost sestává ze všeho, co spadá pod záhlaví dobrovolného sdružování, od církví po sousedská sdružení, od softballových lig po zahradní kluby.

Knihovna, ta nejdemokratičtější z veřejných institucí, je nejzásadnějším prostorem občanské společnosti, v němž tato nová Amerika utvoří svou demokratickou povahu.

Občanská společnost vykonává řadu důležitých funkcí: poskytuje nárazníkovou zónu mezi jednotlivcem a mocí státu a trhu, vytváří společenský kapitál a rozvíjí demokratické hodnoty a návyky.¹¹ Občanská společnost je prostorem, ve kterém se občané stávají občany. Svým záměrem i tradicí jsou veřejné knihovny tou nejzásadnější institucí občanské společnosti. Poskytováním místa, informací a inspirace umožní působení všech ostatních občanských institucí.

Instituce veřejné knihovny má jedinečnou pozici pro to, aby poskytla přístup, dovednosti, kontext a důvěryhodnou platformu pro adaptaci v této nové společnosti.

OBNOVENÁ VIZE

VEŘEJNÉ KNIHOVNY

Americké veřejné knihovny se během své dlouhé historie pozoruhodně zručně a pružně měnily s dobou. Téměř 9 000 veřejných knihovnických systémů tohoto národa jsou stále důvěryhodnými kotvami komunity, kde jsou zdroje všeobecně dostupné a kde jsou všichni vítáni. Knihovny jsou stabilní, spolehlivé, pružné a vždy tu byly a budou.

Ačkoli poskytování přístupu ke znalostem a šíření gramotnosti stále zůstává zásadním posláním knihoven 21. století, jejich role sahají daleko za půjčování knih. Když například hurikán Sandy zpustošil newyorskou čtvrt Queens v říjnu 2012, tak se veřejná knihovna Queens Public Library zapojila do obnovy poskytováním nouzových zásob, útěchy a doporučení a sloužila coby stálý a viditelný zdroj pro komunitu v nouzi. Do tří dnů po bouři otevřela knihovna blízko nejhůře postižených oblastí mobilní stánek pro poskytování informací, doporučení a jako bezpečné místo pro obyvatele postižené bouří.¹²

Veřejné knihovny se nadále vyvíjely jak proto, aby čelily okamžitým výzvám, tak s ohledem na budování kapacit pro plnění dlouhodobých potřeb, příležitostí a výzev lidí i komunit. Šíře jejich práce v komunitách, jimž nyní slouží, je závratná a zahrnuje příležitosti pro celoživotní vzdělávání, rozvoj pracovní síly, občanskou angažovanost, obnovu po pohromách, veřejné zdraví, environmentální udržitelnost a další. Ale ve světle nové reality světa penzijních plánů 401k musí i veřejné knihovny definovat své příspěvky, nejen své počiny.

Veřejné knihovny jsou připraveny na tuto proměnu. „Naříkáme, když se instituce zarazí a osvojí si status quo,“ řekla Julia Staschová, tehdejší viceprezidentka amerických programů pro Nadaci Johna D. a Catherine T. MacArthurových v rozhovoru v roce 2012 pro zvláštní vydání časopisu *National Civic Review Public Libraries and Civic Engagement* (Veřejné knihovny a občanská angažovanost). „Knihovny si naopak obecně dychtivě osvojují změny ve společnosti.“¹³

Knihovny Vám mohou pomoci proměnit přílišné množství informací na znalosti.

– NORMAN JACKNIS

Díky své dychtivosti osvojit si změny ve společnosti a zároveň udržet základy, které z nich udělaly důvěryhodná a přívětivá místa pro všechny, jsou knihovny ideálními partnery pro dobu digitální. Veřejné knihovny mají ve skutečnosti lepší postavení a schopnost splnit příslib znalostní společnosti dostupné pro všechny Američany než kterákoli jiná instituce.

Zpráva společnosti IDC zjistila, že celosvětové množství informací přenesených v roce 2010 poprvé překročilo jeden zettabyte a zdvojnásobuje se každé dva roky.¹⁴ Mezinárodní federace knihovnických asociací a institucí (IFLA) dále uvedla pět trendů coby obzvlášť důležité příklady vývoje, které budou komunity a jejich knihovny muset sledovat a na které budou muset reagovat:

NOVÉ TECHNOLOGIE zároveň rozšíří a vymezí, kdo má přístup k informacím.

VZDĚLÁVÁNÍ ONLINE demokratizuje a naruší globální vzdělávání, ale přístup globální a mobilní neznamena, že je nutné ztratit kontaktní a lokální.

HRANICE SOUKROMÍ A OCHRANY DAT budou predefinovány.

HYPERPROPOJENÉ KOMUNITY budou naslouchat novým hlasům a skupinám a propůjčovat jim moc.

GLOBALNÍ INFORMAČNÍ EKONOMIKU promění nové technologie.¹⁵

„Neustálé vzdělávání a učení se jsou již skutečností... knihovna, coby lidé, místo a platforma, je novou znalostní institucí, která může sloužit všem těmto potřebám.“

— LEE RAINIE

Toto jsou otázky, které budou muset představitelé knihoven, političtí činitelé a veřejnost vyřešit spolu s tím, jak se budou modely a služby veřejných knihoven vyvíjet v době digitální. Diskuse a závěry Dialogu na tyto otázky upozorňují a došly k závěru, že ochota angažovat se v rámci nového myšlení v otázkách, jako je ochrana osobních údajů a dat, je potřebná, stejně jako rozvíjení nových přístupů pro jejich uchování v digitální době. Pokud knihovny doufají, že budou stát v centru této proměny a pomáhat lidem, komunitám i představitelům orientovat se ve velkém posunu k digitální společnosti, budou se muset s těmito otázkami vyrovnat.

Přestože knihovny dlouho plnily důležitou roli při pomoci lidem zorientovat se během změn – např. podpora nových imigrantů v komunitě nabídkou služeb a zdrojů – digitální proměna je dramatická, rozsáhlá a trvalá, stejně jako její vliv na všechny aspekty života. Rychlost a šíře změn se budou pravděpodobně zvyšovat spíše než snižovat.

Jak veřejné knihovny přijímají nové role coby platformy pro celoživotní vzdělávání ekonomický a společenský rozvoj, pravděpodobně budou muset v reakci na tyto tlaky a trendy zvážit nové modely organizace, správy a obchodu.

„Hlavním tématem je, že všudypřítomné učení a vzdělávání roste se všudypřítomnou výpočetní technikou,“ poznamenává Lee Rainie, ředitel projektu Internet Pew Research Center. „Neustálé vzdělávání a učení se jsou již skutečností, jelikož lidé mají celý den s sebou smartphone, a brzy bude všude zabudován internet věcí. Knihovna coby lidé, místo a platforma je novou znalostní institucí, která může sloužit všem těmto potřebám.“

LIDÉ, MÍSTO A PLATFORMA

Role knihovny 21. století v době digitální stojí na třech klíčových hodnotách: lidech, místě a platformě.

KNIOVNA COBY LIDÉ

Vezměte mi mé lidi a nechte mi továrny, a brzy jejich chodby zarostou travou. Vezměte mi mé továrny a nechte mi mé lidi, a brzy budeme mít novou a lepší továrnu.

– ANDREW CARNEGIE

Knihovna coby lidé odráží změnu od shromažďování fondů k budování sítí lidského kapitálu, vztahů a znalostí v komunitě. Lidé stojí v centru poslání knihovny inspirovat a pěstovat učení se, rozvíjet znalosti a pěstovat a posilovat komunity. Přestože veřejné knihovny obsahují tisíce příběhů, záleží hlavně na příbězích lidí, kteří knihovnu používají. Veřejná knihovna ožívá, když jí proudí lidé ze všech oblastí společenského života.¹⁶

- o **RODIČE**, kteří čtou svým dětem v barevných a pohodlných křeslech
- o **TEENAGEŘI**, kteří se učí psát kód nové videohry v rušné počítačové laboratoři
- o **STUDENTI**, kteří se setkávají v knihovně studovně kvůli skupinové diskusi, která je součástí onlinového univerzitního předmětu
- o **UCHAZEČI O ZAMĚSTNÁNÍ** pracující na životopisech v kariérních centrech pod vedením knihovníka z obchodní knihovny
- o **PODNIKATELÉ** připravující prezentace v coworkingových prostorách pomocí Wi-Fi připojení poskytovaného knihovnou a vytvářející nové produkty v „makerspacech“
- o **IMIGRANTI**, kteří se učí anglicky v hodinách angličtiny pro cizince a zlepšují své dovednosti pro získání zaměstnání s pomocí mentorů z komunity
- o **DŮCHODCI** používající nové onlinové nástroje pro tvorbu digitálního fotoalba pro svá vnoučata
- o **AUTOŘI**, kteří vydávají knihy v rámci nových publikačních platform knihovny

V tomto prostředí řízeném lidmi pomáhají kvalifikovaní knihovníci lidem orientovat se v nových technologiích, spravovat velká množství dat a plnit jejich informační potřeby. Díky zdrojům a know-how pro realizaci jednotlivých vzdělávacích a společenských zážitků veřejná knihovna poskytne sdílený zážitek plný lidského kontaktu pro podporu osobních cílů. Personál knihovny předjímá potřeby lidí a komunity a spojuje lidi s dostupnými zdroji, jak lokálně, tak globálně.

Jak se role knihovny mění a rozšiřují, personál knihovny zdokonalil a rozšířil své dovednosti pro naplnění nových potřeb a definování trvalé hodnoty knihovny pro komunitu. Slouží v mnoha rolích, spíše než jako zdroje informací se uplatní jako kouči, mentoři, facilitátoři a učitelé. Měření výsledků je důležitější než měření výstupů. Primárním cílem knihoven je inteligentní komunita, a ne vysoké počty výpůjček.

KNIHOVNA COBY LIDÉ:

APLIKACE PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

Aplikace Veřejné knihovny v Calgary *Grow a Reader* (*Vypěstuj čtenáře*) dodává zábavný interaktivní obsah z populárních čtenářských programů pro nejmenší děti rodičům přímo do jejich mobilních zařízení.

© Urban Libraries Council.
Upraveno a přetištěno se svolením.
Urban Libraries Council, brožura 2013
Top Innovators

Rodiče, kteří nemohou navštěvovat se svým batoletem čtenářský program, mohou tuto aplikaci využít, aby si doma vyzkoušeli jeho gramotnostní dovednosti a chování. Aplikace *Grow a Reader*, kterou navrhlo oddělení virtuálních služeb a oddělení pro děti, teenagery a rodiny ve spolupráci s video produkční společností a vývojářem aplikací, zahrnuje 35 videí, v nichž hlavní roli hraje 10 zaměstnanců dětského oddělení. Aplikaci může personál knihovny snadno aktualizovat, takže dodavatelé nadále nejsou nutní. Počet obyvatel Calgary rychle roste, a probíhá tu „baby boom“. Za méně než dva měsíce byla aplikace *Grow a Reader* stažena 1200krát. Díky aplikaci se také několik zaměstnanců knihovny stalo hvězdami mladých čtenářů. Jedno batole vypadalo, že je fascinované učitelkou během předčítání *Pohádek matky husy* rodičům s dětmi, protože se, podle jeho mámy, rádo dívá na videa na maminčině telefonu a poznalo jednu z hvězd knihovny!

Andrew Sliwinski, spoluzakladatel a hlavní tvůrce organizace DIY.org se věnoval potřebě nových kompetencí a dovedností v knihovnách:

„Neustálé rozšiřování definice knihovníka není ani udržitelné, ani v dlouhodobém zájmu instituce. Místo toho je nutná specializace zaměřená na maximalizaci schopnosti jednoho z největších zdrojů knihovny – lidského kapitálu – angažovat návštěvníky. Toto angažování umožní společnosti nejlépe realizovat a využít možné hodnoty každé knihovny.“

Oborová odbornost je novým nedostatkem ve světě jinak přeplněném informacemi. Jak knihovna dosáhne takové specializace, aniž by prostě nabrala nové knihovníky? Jak knihovna angažuje více knihovníků do interakce s více lidmi? Částečně užitek svému sdílením své infrastruktury, aby umožnila sdílení této oborové odbornosti ven, široce, do měst i na venkov, a čerpáním z odbornosti komunity.

Beth Jeffersonová, prezidentka a generální ředitelka společnosti Bibliocommons, říká, že běžné označení knihovníků na novém informačním trhu je „průvodce“. Říká ale také, že informací je zkrátka příliš mnoho na to, aby šlo o realistický cíl, a přestože sběr a těžba dat mohou být užitečné, „potřebovali byste tuny dat a dost rozumu na to, abyste se v nich vyznali.“

Už nejsme vrátní; jsme navigátoři.

– SUSAN HILDRETHOVÁ

Lepším popisem je podle ní nazývat knihovníky „kurátory“ pro komunity a vnímat jako kurátory i členy komunity samotné. Sada dovedností, jež knihovny potřebují, je oborová odbornost, a pro ni knihovny potřebují čerpat z lidí ve svých komunitách, aby jim tyto lidé pomohli navrhnout to, čemu Jeffersonová říká „kolaborativní filtry“ vytvořené s ohledem na veřejný zájem. Komerční vyhledávače jsou skvělé, ale „jejich algoritmy jsou navrženy z hlediska zisku. Knihovny jsou jiný obor. Kurátorství ve veřejném zájmu zřetelně chybí.“

Budování silných vztahů s těmi, kdo poskytují obsah, je důležitým cílem pro veřejné knihovny zaměřené na lidi.

To zahrnuje nejen vydavatele, ale také novináře, filmaře, umělce a informační pracovníky. Vydavatelé a knihovny měli dlouho zdravý vzájemný vztah i navzdory nedávným sporům ohledně přístupu k e-knihám a stanovení cen. Digitální technologie narušily tradiční distribuční řetězec vydavatelství / knihovna. V důsledku toho musí knihovny citlivě přistupovat k ekosystému, který vytváří obsah, jež se do knihoven dostává, a angažovat se v něm, ať už jde o obsah vytvořený uživateli, nebo profesionálně. To zahrnuje také uznání, že stále větší množství obsahu se vytváří v nových podobách, především velké množství vizuálního obsahu včetně videí, fotografií, map a dalších forem digitalizovaných a vizualizovaných dat.

KNIHOVNA COBY MÍSTO

Knihovna je především místem...
místem, které podporuje rozvoj
ve společnosti. Je to obývací
pokoj komunity. Taková je vize,
taková je budoucnost.

– AKHTAR BADSHAH

Dnešní knihovna je místem jak fyzickým, tak virtuálním, ale stále je to právě fyzická přítomnost knihovny, která ji nejpevněji ukotvuje v komunitě. Výzkum i zkušenosti ukazují, že stále záleží na geografii a místě.¹⁷ Průzkum Pew Research Center o využívání knihoven zjistil, že velká část Američanů, a to i ti, kteří málokdy navštěvují knihovny, považují knihovny za důležité instituce ve svých geografických komunitách a věří, že uzavření knihoven by pro jejich komunity bylo ztrátou.¹⁸

Ve stále virtuálnějším světě má poloha fyzických knihoven pro komunity svou hodnotou. Tato místa:

- **VYTVÁŘEJÍ OSOBNÍ VZTAHY**, které pomáhají definovat potřeby a zájmy komunity
- **POSKYTUJÍ UKOTVENÍ** pro ekonomický rozvoj a revitalizaci okolí
- **POSILUJÍ IDENTITU KOMUNITY** způsoby, které přinášejí výraznou návratnost investic, včetně sdružování lidí pro různé účely
- **POSKYTUJÍ BEZPEČNÉ A DŮVĚRYHODNÉ MÍSTO** pro komunitní služby jako zdravotní kliniky, centra tísňových služeb, podnikatelské inkubátory, centra pro rozvoj pracovní síly a centra pro zdroje pro imigranty
- **VYTVÁŘEJÍ MÍSTA KONTAKTU** na nových místech, kde se lidé sdružují – v nákupních centrech, hypermarketech, na letištích a za jízdy autobusem

UŽIVATELÉ A PODPOROVATELÉ VEŘEJNÝCH KNIHOVEN NEJSOU ÚZKOU SKUPINOU

69 % Američanů ve věku od 16 let udává střední až vysokou angažovanost ve veřejných knihovnách

„Knihovny byly vždy ekonomickým pohonem komunity,“ tvrdí Robert Harrison, správce města Issaquah ve státě Washington. „Knihovny jsou jako kavárny Starbucks bez kávy: důležitá místa pro budování společenských vazeb. Každý je může použít.“

Fyzická knihovna bude stále méně pro lidi, kteří si půjčují knihy, a stále více pro lidi, kteří se angažují v procesu vytváření svých osobních a občanských identit. S tím, jak se stále více informací přesouvá do digitálních formátů, budou veřejné knihovny mít méně dokumentů v lokálních fyzických fondech. Uživatelé knihoven budou schopni přistupovat k informacím digitálně, ať už se nacházejí kdekoli, prostřednictvím knihovní sítě. Ačkoli jsou tradiční pracovní počítačové stanice stále důležité a poptávané, dominantní formou připojení se stávají osobní nebo sdílená mobilní zařízení, která poskytují snadné připojení k Wi-Fi a vysokorychlostním širokopásmovým sítím knihovny. Redukce fyzických dokumentů, vyšší mobilita zákazníků a touha po větší spolupráci a tvorbě mění povahu fyzického prostoru veřejné knihovny.²⁰

Fyzická knihovna musí podstoupit změnu, která přijme otevřenost a pružnost potřebnou pro úspěch ve světě neustálých změn. Pro tuto pružnost je zásadní vytvořit prostory, které se dokáží přizpůsobit měnícím se provozním modelům knihoven.

Virtuální přítomnost knihovny musí být stejně angažující jako její fyzický prostor a plně sloužit poslání knihovny, která je vystavěna na rovném přístupu, vzdělávání a občanském rozvoji.

V článku pro časopis *Library Journal* architekt Peter Gisolfi staví proti sobě „jací jsme byli“ v modelu 20. století – tiché, velké prostory s regály a rozsáhlými fondy tištěných dokumentů, impozantní výpůjční pult, skromná společenská místnost – a vznikající trendy, které berou v potaz různé nové účely. Tyto trendy zahrnují větší průhlednost mezi prostory, větší prostory pro děti a teenagery, místnosti různých velikostí pro setkávání a aktivity, do kterých se vejdou veřejné akce a představení, prostory pro coworking a spolupráci i prostory zaměřené na technologie.

Gisolfi radí, „ať už stavíte novou knihovnu nebo měníte stávající, nestavějte tu nejlepší knihovnu minulého století. Vytvořte prostředí, které umožňuje nové možnosti interakce, učení a přístupu k informacím, a které je dostatečně flexibilní na to, aby se dokázalo přizpůsobit změnám, které nevyhnutelně přijdou.“²¹

Veřejná knihovna je stále cílem mnoha uživatelů a slouží mnoha účelům – tichým osobním chvílím na čtení, studiu nebo domácím úkolům; mimoškolním aktivitám s dozorem, než se rodiče vrátí domů z práce; veřejným akcím a představením; laboratořím pro inovace, makerspacům a hackerspacům a také prostory pro coworking a spolupráci.

Řada knihoven vytváří prostory, které jsou plné nástrojů a technologií, které inspirují a usnadňují učení, objevování a tvorbu, a které vybízejí ke společným experimentům s vyškoleným personálem knihovny a komunitními mentory. Lidé a technologie se setkávají v knihovně. Knihovna se ale, coby místo k učení, stala více než jen cílem, což je slovo, které evokuje zároveň konec i destinaci. Namísto toho se knihovna stává zastávkou na cestě za poznáním, místem, jímž projedete cestou za jiným cílem. Tento posun role bude mít dopad na fyzický prostor knihovny, na způsoby, jimiž s ní lidé interagují a na typy poskytovaných služeb.

Knihovna v době digitální je nejen fyzickým místem, ale také virtuálním prostorem přístupným odkudkoli 24 hodin denně a 7 dní v týdnu.

Weby, online diskuzní skupiny, lekce, knižní kluby a hotspoty Wi-Fi provozované knihovnou jsou příkladem rostoucí přítomnosti stále otevřené virtuální knihovny v komunitě.

O knihovně existující ve virtuálním prostoru je nutné uvažovat jako o zcela nezávislém, ale vysoce propojeném zážitku; virtuální přítomnost knihovny musí tedy být tak angažující jako její fyzický prostor a plně sloužit poslání knihovny, která je vystavěna na rovném přístupu, vzdělávání a občanském rozvoji. Je nutné vymyslet platformy, které se budou věnovat nejen provozním a praktickým přínosům knihoven, ale také přínosům emočním a vysoce společenským.

KNIHOVNA COBY MÍSTO:

NOVÁ SPOJENÍ A NOVÁ MÍSTA

Divadlo v knihovně a knihovna na letišti jsou dva příklady dnešní knihovny coby místa.

Divadlo **Ron Robinson Theater**, součást hlavního knihovního kampusu systému knihoven Central Arkansas je víceúčelový prostor s 315 sedadly a nejnovějšími technologiemi. Knihovna zde realizuje celou řadu programů, včetně filmových projekcí, hudebních představení, činoher, čtení, přednášek, řečníků a aktivit pro děti. Knihovna žádala a úspěšně získala vydání dluhopisů pro financování stavby budovy v partnerství veřejného a soukromého sektoru. Kromě divadla knihovna obsahuje tato budova rovněž obchody, kanceláře a restauraci.

Divadlo využívají také další skupiny jako filmový festival Little Rock a fakulta Clinton School of Public Service. Obohacuje a posiluje kulturní, ekonomický a vzdělávací život komunity.

Knihovna **Free Library** ve Filadelfii v partnerství se správou letiště otevřela virtuální knihovnu na mezinárodním letišti ve Filadelfii. Při odpočinku v pohodlných křeslech virtuální čítárny se zákazníci mohou zdarma připojit k letištní Wi-Fi a získat přístup k e-knihám Free Library, téměř k 1200 autorským podcastům a dalšímu digitálnímu obsahu.

Kvůli tomu je nutné přemýšlet dál než k transakci, která charakterizuje mnoho onlinových zkušeností s knihovnami. Veřejná knihovna by měla definovat, co je to skvělý onlinový veřejný prostor. Přesto existují v knihovnách překážky v rozvíjení onlinové zkušenosti nad rámec jednoduchých transakcí a získávání informací. Ty zahrnují nedostatek patřičné odbornosti, nedostatek finančních a technických zdrojů a také v mnoha oblastech nevyhovující kapacity vysokorychlostního připojení a nedostatek dovedností digitální gramotnosti.

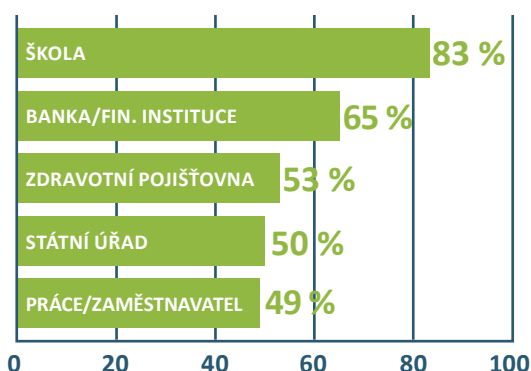
Wi-Fi poskytované knihovnou ve znevýhodněných čtvrtích může vyřešit otázku uváděnou v průzkumu Pew Research Center typologie uživatelů knihoven, *From Distant Admirer to Library Lovers—and Beyond (Od vzdálených čtenářů po milovníky knihoven – a dál)*, který zjistil vysokou míru používání knihoven mezi bohatšími a vzdělanějšími členy komunity a relativně nižší míru používání knihoven v chudších a méně vzdělaných komunitách.²² Snadno dostupné Wi-Fi může být jiskrou, která je potřeba, aby povzbudila obyvatele k návštěvě fyzické knihovny a prohlédnutí programu, seminářů a služeb, které nabízí.

Newyorská a Chicagská veřejná knihovna spustily programy, které přinášejí obrat v poskytování Wi-Fi: internetový přístup na doma (Wi-Fi „hotspoty“) a počítačová školení pro obyvatele čtvrtí, kde je nízká digitální dostupnost.

62 %
veřejných knihoven
uvádí, že jsou **jediným**
zdrojem **bezplatného**
internetu v komunitě.²³

OČEKÁVÁNÍ: při průzkumu lidé uvedli, že ostatní instituce od nich očekávají, že budou mít doma přístup k internetu.²⁴

„Od prvního dne jsme pracovali na zvýšení míry připojení k internetu a znalostí našich obyvatel, protože dnes jsou digitální dovednosti pracovními dovednostmi 21. století,” řekl starosta Rahm Emanuel při oznámení chicagského programu „Internet to Go“ (Internet s sebou).

V souladu se zaměřením veřejné knihovny na lidi řekl Brian Bannon, komisař Chicagské veřejné knihovny, na panelové diskusi o budoucnosti knihoven na Ideas festivalu v Aspenu v Coloradu v roce 2014, že program „není tolik o technologii, jako o podpoře jednotlivců, rodin a komunit.“²⁶

Skvělá platforma knihovny je „třetím místem“ – interaktivní entitou, která může poskytnout zázemí mnoha lidem pracujícím jednotlivě či ve skupinách.

KNIHOVNA COBY PLATFORMA

Každá kniha, každá myšlenka, každý obraz, každý archiv, každá informace by měla být nejen dostupná zdarma online kdykoli a kdekoli, ale také musí být spravována kurátory a provázána, aby se kdokoli na světě mohl angažovat v kreativních aktivitách, na něž se my všichni spoléháme při budování lepšího světa.

– ANTHONY MARX

Změny doby digitální umožňují lidem i komunitám formovat své vlastní učení a znalosti. Proto se knihovny stávají platformami, na jejichž základě lidé i komunity vytvářejí služby, data a nástroje, ze kterých těží celé komunity.²⁷ Umožňují inovace, které tvůrci platformy nedokážou předvídat. Uživatelé si mohou platformu i její zdroje přizpůsobit

podle svých individuálních potřeb, ať už jsou jakékoli. Knihovna coby platforma pro učení komunity je inovativní návrh pro veřejnou knihovnu v době digitální.

Podle Davida Weinbergera z Harvard University může být platforma knihovny považována za „infrastrukturu, která je tak všudypřítomná a trvalá jako silnice a chodníky ve městě nebo třídy a nádvoří na univerzitě. Představte si knihovnu jako něco, co má stejný rozsah jako zeměpisná oblast, jíž slouží, jako klenba, nebo, jak se dnes říká, jako cloud.“²⁸

Skvělá platforma knihovny je „třetím místem“ – interaktivní entitou, která může poskytnout zázemí mnoha lidem pracujícím jednotlivě či ve skupinách. Platforma knihovny podporuje učební potřeby a cíle komunity. Aby toto bylo možné, knihovny ztělesňují povahu podnikavého studenta: chápou se příležitostí, kdekoliv se vyskytnou, a přitom angažují ostatní. Knihovna poté spravuje a archivuje řešení vytvořená pro sdílení a budoucí použití. Knihovna coby platforma podporuje rozvoj v komunitě a společnosti tím, že identifikuje a zaplňuje mezery v komunitních službách včetně vzdělávání v raném dětství, celoživotního vzdělávání, technologické gramotnosti a e-governmentu.²⁹ Knihovna coby platforma dělá z knihovny participativní podnik.

Jedním prvkem, kterým se knihovna coby platforma odlišuje, je, že se těší důvěře ve svou objektivnost a v to, že pracuje v zájmu svých uživatelů, oproti komerčním platformám, které stírají rozdíl mezi zájmy uživatele a komerčními zájmy. Kromě toho je knihovna nekompromisně zdarma. Odlišuje se od ostatních „bezplatných“ služeb tím, že neprodává žádnou reklamu a ctí soukromí svých uživatelů. Uživatelé mohou udělit souhlas („opt in“) ke službám, které zahrnují sdílení dat s třetími stranami, a případně získají další výhody, když na dohodu přistoupí.

Zároveň knihovna coby platforma využívá svých hodnot – obsahu, lidského kapitálu a odbornosti. Z těchto hodnot čerpá, aby angažovala komunity, a umožňuje lidem přispívat k těmto hodnotám jejich znalostmi a zkušenostmi. Knihovna coby platforma vytváří komunitní dialog, který připravuje cestu pro novou odbornost a vytváří sociální znalosti.

Knihovna coby platforma se vnímá jako LaaS (*library as a service*, knihovna jako služba). V samotné budově začíná tím největším, nejtlustším a nejbezpečnějším možným kabelem, dostatečným Wi-Fi, dostatečným počtem zařízení k vypůjčení a také výchozím přijetím nových zařízení pro rozhraní a zobrazování. Mimo fyzický prostor knihovny dodává uživatelům tyto kvalitní zážitky na požádání, ať už jsou kdekoli a prostřednictvím jakéhokoli zařízení, které používají, a za jakýmkoli účelem. Obsah může pocházet z vlastních fondů knihovny, z národní platformy obsahu nebo odkudkoli v cloudu.

Knihovna coby platforma radikálně mění svoje každodenní činnosti a posouvá je pryč od starého modelu organizace a půjčování světových vědomostí k nové vizi knihovny coby ústředního centra pro vzdělávání a spojení v rámci komunity. Utváří proud informací z komunity, zatímco probíhá digitalizace obsahu, a sociální média a další technologie, které vynášejí na povrch komentáře, přinášejí data a informace o uživatelích a komunitě. Nové aktivity knihovny zahrnují:

- Vnášení analytického pochopení do desorganizovaných a čtených proudů informací
- Propojování lidí, kteří hledají informace, se zdroji, lidmi nebo organizacemi, které je mohou poskytovat
- Syntéza, analýza, skladování a kurátorství informací pro ty, kteří budou chtít tento dokument konzultovat v budoucnu
- Zprostředkování objevů a nalézání neočekávaných informací
- Pomoc lidem vyřešit lokální problémy
- Získávání dobrovolníků a odborníků k participaci na aktivitách platformy, a především pomáhání splnit potřeby těch, kdo systému kladou dotazy
- Poskytování služeb „informačních vrátných“ a přístup ke státním službám, které stávající státní úřady někdy nevykonávají dostatečně

KNIOHVNA COBY PLATFORMA:

KNIOHVNY COBY KURÁTOŘI 21. STOLETÍ

Knihovny byly dlouho známy jako kurátoři kultury a znalostí komunit. Tato role zahrnuje organizaci informací, poskytování kontextu a spojování obsahu pro vytváření přidané hodnoty uživatelům i komunitě. S tím, jak objem dostupného obsahu exponenciálně roste, schopnost knihovny působit coby kurátor je stále důležitější a náročnější.

Některé knihovny vedou veřejné kurátorské projekty pomocí technik crowdsourcingu pro angažování online komunit. Knihovna může provádět kurátorství přímo nebo, jako v následujících případech, poskytnout platformu, která kurátorství umožňuje.

Projekt **Building Inspector Newyorské veřejné knihovny (NYPL)** vytváří digitalizované snímky map, které zobrazují půdorysy newyorských budov v určitých momentech v čase, a dává tyto mapy k dispozici online. Laboratoře NYPL učí počítače, aby rozpoznávaly tvary budov a další data, aby šly porovnávat v čase, a angažuje obyvatele města – kteří působí jako „občanští kartografové“ – pro kontrolu přesnosti práce počítačů. Tento proces pomáhá obyvatelům města vnímat a vyprávět příběh jejich města v čase.

[HTTP://BUILDINGINSPECTOR.NYPL.ORG/](http://buildinginspector.nypl.org/)

Projekt **MapStory**, založený ve veřejné knihovně Washingtonu, D.C., pomáhá občanům vyprávět příběhy jejich čtvrti a vnímat, jak se vyvíjí v čase. S pomocí dotace od U.S. Army Corps of Engineers tým nadace MapStory Foundation navrhuje veřejné neziskové globální úložiště dat postavené na otevřeném zdrojovém kódu, které může použít kdokoli. Projekt obsahuje mapy s historií rozvoje cyklostezek v amerických městech a šíření obchodů Walmart v zemi. Projekt, který je financovaný také IMLS, pomáhá veřejné knihovně Washingtonu, D.C., digitalizovat a geo-referencovat její rozsáhlý mapový fond.

[HTTP://MAPSTORY.ORG/](http://mapstory.org/)

Většina veřejných knihoven dnes vnímá svůj katalog jako platformu. To se bude muset změnit s tím, jak sbírají data a uplatňují stávající zdroje novými způsoby, rozvíjejí nové vztahy a partnerství v komunitě a restrukturalizují své prostory. Aby byla platforma knihovny úspěšná, bude vyžadovat:

- o **JINÝ TYP PŘÍSTUPOVÉ INFRASTRUKTURY**, včetně robustnějšího identifikačního systému na ochranu osobních údajů
- o **NOVĚJŠÍ DISTRIBUČNÍ INFRASTRUKTURU**, než jakou většina knihoven používá dnes, aby mohla dodávat uživatelům fyzické a digitální dokumenty
- o **SOFISTIKOVANĚJŠÍ ANALYTIKU**, která knihovně umožní, aby se sama stala „učící se organizací“
- o **INTEROPERABILITU**, která umožní škálovat platformy a usnadní inovace a konkurenceschopnost

Část nadcházející výzvy leží v tradičně decentralizovaném modelu amerických veřejných knihoven. V daném modelu jí každá komunitní knihovna musí projít sama. To nebude fungovat pro knihovnu coby platformu, kterou je kvůli nákladovým a kvalitativním důvodům nutné vytvořit ve větším rozsahu.

V ideálním případě by model digitálních veřejných knihoven měl jediné rozhraní –
– nebo nanejvýše několik málo rozhraní –
– které umožní plnou integraci stávajících webových katalogů knihovny s novými zdroji dat. Bude poskytovat jediný přístupový bod ke všem titulům a převezme od jednotlivých knihoven jak starost o technologie, tak o archivování. A na informačním trhu, který zahrnuje giganty jako Amazon a Google, knihovny potřebují dostatečně robustní platformu na to, aby zvítězily v tom, co Reed Hundt, hlavní konzultant REH Advisors a bývalý předseda Federal Communication Commission (FCC), nazývá „konkurenční platformou“. „Amazon dnes nabízí lepší online zkušenost než knihkupectví, a Netflix je lepší ve streamování videa. To je konkurence knihoven,“ říká Hundt.

Zásadním problémem platformy je sjednocování – jak přimět knihovny ke spolupráci a integraci jejich intelektuálních a kapitálových zdrojů. Knihovny tradičně definovaly a navrhovaly uživatelský zážitek. Platformy umožňují ostatním realizovat své schopnosti při vytváření služeb, dat a nástrojů. Knihovna musí fungovat ve větším rozsahu a umožňovat mezi uživateli aktivity, které sama knihovna nezvládne.

ZVĚTŠOVÁNÍ ROZSAHU: TVORBA VIZE NÁRODNÍ DIGITÁLNÍ PLATFORMY

Veřejná knihovna v době digitální je klíčová, propojená znalostní instituce. Sítě ale nekončí na hranicích měst, okresů ani států. Navíc spojení, která poskytují a pěstují, podporují jednotlivce a celé komunity v realizaci vzdělávacích, ekonomických a dalších příležitostí, ať už jsou tyto příležitosti přítomné na lokální, regionální, národní nebo globální úrovni.

Propojená společnost vytváří vizi veřejných knihoven, připojících se do ostatních zdrojů znalostí, spravovaných kurátory, prostřednictvím škálovatelných digitálních sítí s přístupem k otevřeným platformám, které umožňují objevování, tvorbu a sdílení. Je důležité nepřemýšlet jen o tom, jak pěstovat spojení na lokální úrovni, ale také jak rozšiřovat způsoby, které otevírají veřejnou knihovnu inovacím, odstraňují bariéry, které byly tradičně způsobované geograficky, a které řeší dlouhodobé problémy udržitelnosti.

Aby toto bylo možné, je potřeba spojit lokální platformu veřejné knihovny do sdílené platformy, na které se mohou knihovny sdružovat k práci – síť knihoven a dalších znalostních institucí. Oproti modelům národní knihovny jako ve Spojeném království a Austrálii by tato digitální platforma byla sítí federativních veřejných knihoven a dalších institucí, vytvářejících znalosti s ústředními centry pro účely propojování, ale s lokální autonomií a kontrolou samotné platformy.

Existují modely spolupráce mezi knihovnami, včetně organizace Online Computer Library Center (OCLC), spojování nezávislých knihoven do větších regionálních systémů, práce Metropolitní newyorské rady pro knihovny a státní vzdělávací a výzkumné sítě, které naznačují, jak by mohla vzniknout platforma knihovny na regionálním nebo celostátním měřítku.

Digital Public Library of America (DPLA) ukazuje jeden model vize národní platformy, která spojuje bohatství knihoven, archivů a muzeí země a volně je zpřístupňuje světu. DPLA je institucí nového typu – síť státních a regionálních knihoven, archivů a dalších znalostních institucí, která široce zpřístupňuje jejich fondy a poskytuje jim podporu pro efektivnější služby komunitám.

DPLA operuje třemi způsoby:

- o **JAKO PORTÁL**, který umožňuje uživatelům prohledávat obrovské fondy knihoven různými způsoby podle jejich potřeb
- o **JAKO PLATFORMA**, která umožňuje uživatelům z fondů vytvářet nové nástroje a aplikace
- o **JAKO ZASTÁNCE SILNÉHO VEŘEJNÉHO ZÁJMU**, aby zajistila, že dokumenty zůstanou přístupné a otevřené³⁰

DPLA, která sídlí v Bostonské veřejné knihovně, provozuje skupinu lokálních center, které poskytují dokumenty a služby pro její národní síť.

- o **Obsahová centra** poskytující DPLA dokumenty a zavazující se udržovat své digitální záznamy: ARTstor, Biodiversity Heritage Library, California Digital Library, David Rumsey Map Collection, J. Paul Getty Trust, U.S. Government Printing Office, Harvard Library, HathiTrust Digital Library, Internet Archive, National Archive and Records Administration, Newyorská veřejná knihovna, Smithsonian Institution, University of Florida, University of Illinois at Urbana-Champaign, University of Southern California Libraries, University of Virginia.
- o **Servisní centra** nabízející služby jako profesionální rozvoj, digitalizaci a tvorbu a zlepšování metadat: Connecticut Digital

Archives, Digital Commonwealth (MA), Digital Library of Georgia, Empire State Digital Network (NY), Indiana Memory, Kentucky Digital Library, Minnesota Digital Library, Montana Memory Project (via Mountain West Digital Library), Mountain West Digital Library, North Carolina Digital Heritage Center, the Portal to Texas History, South Carolina Digital Library.

Prostřednictvím modernizace programu E-rate* Federal Communications Commission DPLA navrhla vytvoření organizace DPLA Local, která by poskytovala digitální služby lokálním knihovnám, aby jim umožnila snáze zpřístupnit a usnadnit využívání jejich sbírek komunitních zdrojů. Pro zavedení pilotního projektu pro DPLA Local je nutné financování.

V současnosti již probíhá činnost, která posouvá vpřed myšlenku národní digitální platformy. V dubnu 2014 IMLS uspořádal veřejné slyšení v New Yorku s představiteli knihoven a archivů s cílem prozkoumat různé aspekty národní platformy (infrastruktura, obsah, použití, tvorba nástrojů, rozsáhlý přístup a dovednosti) a její roli při plnění národních digitálních iniciativ. O dynamice za myšlenkou národní digitální platformy poznamenala po slyšení Maura Marxová, zástupkyně ředitele v IMLS: „Slyšela jsem několik lidí vyjádřit různými způsoby jednu ústřední myšlenku: že ti, kteří poskytují financování, a praktici by si měli uvědomit, že stojíme na vrcholu

* Program pro školy a knihovny (Schools and Libraries Program) Fondu univerzální služby (Universal Service Fund). Prostřednictvím programu školy a knihovny získávají slevy na přístup k internetu.
Pozn. red.

dvaceti let experimentů a inovací v iniciativách digitální knihovny a že je načase se rozhodnout, které výsledky jsou nejrealističtější a nejslibnější, a soustředěně pracovat na vylepšování a spojování těchto částí.“

Národní platforma digitálních knihoven může být:

- o **PLATFORMOU PRO INOVACE** k usnadnění sdílení inovací, ke kterým dochází na okrajích knihovnického oboru a jejich vnášení do jeho středu
- o **ZPŮSOBEM, KTERÝM MOHOU KNIHOVNÍCI SDÍLET** informace a obsah pro vylepšování svých zdrojů pro naplnění podobných potřeb
- o **PLATFORMOU PRO E-KNIHY** k umožnění přístupu k digitálnímu obsahu nebo nástroji pro doporučování knih

„S národní propojenou platformou budou mít nejen představitelé knihoven více možností přemýšlet o práci, kterou budou moci provádět na národní úrovni a kterou tolik knihoven tak efektivně provádí na úrovni států i na úrovni lokální,“ říká Maureen Sullivanová, bývalá prezidentka American Library Association. Někteří lidé mohou považovat přílišnou smělost za riskantní, ale faktem v čase změn a inovací je, že stejné riziko představuje také nesmělost.

Existuje také finanční prospěch z rozsahu, jelikož zvyšuje vyjednávací sílu. Společná digitální platforma by knihovnám pomohla a dala schopnost vyjednávat s tvůrci obsahu, například s vydavateli při vyjednávání jednotné ceny za půjčování e-knih.

S národní propojenou platformou budou mít nejen představitelé knihoven více možností přemýšlet o práci, kterou budou moci provádět na národní úrovni a kterou tolik knihoven tak efektivně provádí na úrovni států i na úrovni lokální.

– MAUREEN SULLIVANOVÁ

Guvernér státu Connecticut Dannel P. Malloy přijal opatření pro podporu takové vyjednávací síly v červnu 2014 podpisem legislativy pro vytvoření celostátní connecticutské platformy knihoven pro e-knihy, provozované státní knihovnou Connecticutu, kvůli vyjednávání lepších cen při pořizování e-obsahu a kvůli rozšíření přístupnosti k e-obsahu ze kterékoli veřejné knihovny ve státě.³¹ Ostatní státy mají také pilotní projekty na prozkoumávání celostátních platforem pro e-knihy a další použití.

Provoz ve větším rozsahu také vyžaduje efektivní použití dat. Veřejné knihovny právě začínají měnit své chápání toho, jak sbírat, analyzovat a používat data efektivněji, aby byly mnohem chytřejší a efektivnější službou. Rozsáhlý provoz takového druhu ale není pro americké knihovny tradiční. „Idea opravdu sdružených knihoven je neuvěřitelně silná a neuvěřitelně obtížná,“ říká Linda Johnsonová, prezidentka a CEO Brooklynské veřejné knihovny

Knihovna je místem,
které katalyzuje zvědavost.
Zvědavost, šťastné náhody
a představitivost, to jsou
věci, které knihovny umí
dobře vzbuzovat.

— JOHN SEELY BROWN

VYTVÁŘENÍ DOBRÝCH VÝSLEDKŮ PRO KOMUNITU

Pokud je knihovna coby lidé, místo a platforma novou znalostní institucí, která může trvale plnit potřebu příležitostí pro učení a sociální vazby, jak by to vypadalo, kdyby veřejná knihovna tuto roli plnila? A jaké výhody z toho plynou pro komunitu?

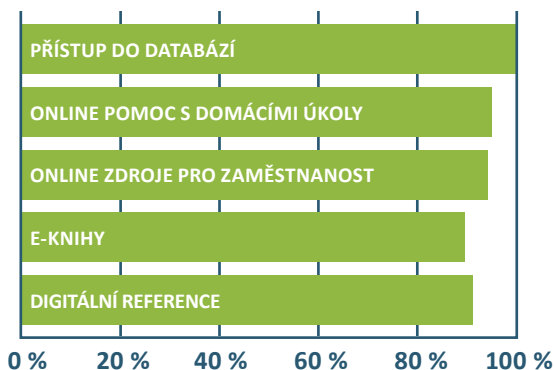
Odpověď závisí na pochopení toho, jak veřejná knihovna čerpá ze své dlouhodobé důvěryhodnosti v oblasti vzdělávání a vytváření občanských spojení a proměňuje svou pozici na klíčové centrum učení, inovací a kreativity v tomto prostředí. Dnes vidíme, jak může být veřejná knihovna obzvláště účinná v oblastech neformálního a netradičního učení, rozvoje pracovních míst a pracovní síly, podpory nových gramotností, pěstování občanské participace a překlenování propastí ve vysoko-rychlostním připojení a participaci. A inovátoři v komunitách všech velikostí nacházejí nové způsoby, jak bude knihovna přinášet prospěch komunitě ještě řadu let v budoucnu.

KOORDINOVANÉ, NEFORMÁLNÍ A NETRADIČNÍ UČENÍ

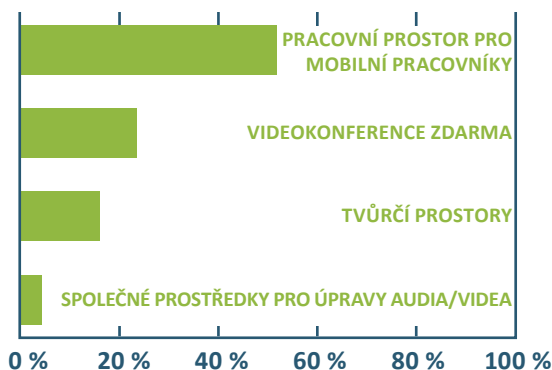
Veřejné knihovny poskytují příležitosti pro učení lidem v komunitách, jimž slouží, během celého jejich života. Jsou obzvláště účinné při podpoře neformálního učení, spojování různých učebních zkušeností, zaplňování mezer v studijních příležitostech a nabízení nových učebních modelů, které mohou být nerealné pro školy, které čelí pevnějším hranicím a přísnějším kontrolním mechanismům.

DOPAD KNIHOVEN NA KOMUNITU³²

Na národní úrovni veřejné knihovny komunitě poskytují následující služby pro přístup:

Veřejné knihovny také stále častěji poskytují následující platformní služby, které uživatelům umožňují vytvářet vlastní obsah a spolupracovat:

Proces vytváření nové vize veřejných knihoven čerpá z modelu lidí, místa a platformy Dialogu a žádá posílení role knihoven v učení, aby byly uvědomělejší a strategičtější, a tím dosahovaly lepších výsledků. Činnosti pro podporu tohoto cíle zahrnují:

- **Budování partnerství** s lokálními školami kvůli podpoře koordinovaného učení a snížení ztrát naučených vědomostí mimo školu
- **Rozšiřování rolí knihovny během raného dětství a předškolového věku** ve vzdělávání dětí z rodin s nízkými příjmy kvůli překlenutí výsledkových rozdílů, snížení míry nedokončení studia a pomoc všem dětem být konkurenceschopné v ekonomice 21. století
- **Odhodlat se k odpovědnosti za učební programy po škole a během prázdnin** s dobře navrženými kurikuly – např. angažované, participační učební zážitky, vytvářené v partnerství se školami, muzei, rekreačními odděleními a dalšími vzdělávacími zdroji komunity – které podporují školní vzdělávací cíle a spojují se s nimi
- **Poskytování virtuálních učebních zážitků fyzickou přítomnost** v komunitě nabízením akcí, setkání a multigeneračních učebních prostor a poskytováním informací / přístupu k nejlepším aplikacím pro podporu virtuálního učení se
- **Angažování mladých** v dynamických učebních laboratořích, které podporují zájmové učení se pomocí digitálních médií, mentorů a náležitých sítí
- **Tvorbu alternativních cest k učení se**, ověřování a certifikace a poskytování digitálních ověření, nazývaných odznaky (badges), které uznávají a přiznávají vzdělávání mimo školy a formální vzdělávací instituce

SYSTÉM KNIHOVEN
V HOWARD COUNTY:

HITECH: CESTA KE KARIÉŘE V OBORECH STEM

Laboratoř pro digitální média HiTech systému knihoven v Howard County je navržena tak, aby otvírala dveře a příležitosti teenagerům v tomto okrese.

© Urban Libraries Council.
Upraveno a přetištěno se svolením.
Urban Libraries Council, brožura 2013
Top Innovators

Laboratoř pro digitální média HiTech systému knihoven v Howard County Library System je navržena tak, aby otvírala dveře a příležitosti teenagerům v této oblasti. HiTech poskytuje nejmodernější vzdělávání v oborech STEM (vědě, technologiích, inženýrských oborech a matematice) pomocí praktických technologických projektů, zážitkového učení a vzájemné výměny informací. Vizí laboratoře HiTech bylo sloužit jako místo pro odstartování kariérní dráhy v oborech STEM a zaměřuje se na výchovu další generace vědců, matematiků a inženýrů pro naplnění potřeb lokálního trhu s vysoce kvalifikovanými pozicemi. Kurikulum zahrnuje příležitosti jak k učení se vlastním tempem, tak ke strukturovanému učení, a je rozdělené do čtyř modulů, které kladou důraz na interakci, improvizaci, vynalézavost a vyučování. Složka HiTech Academy se zaměřuje na teenagery, kteří se zajímají o vyšší vzdělání ve vědě, technologii, inženýrských oborech nebo matematice, poskytováním vyučování, exkurzí do pracovišť oborů STEM a účastí na táborech oborů STEM sponzorovaných univerzitami.

Od spuštění laboratoře HiTech využilo široké nabídky kurzů více než 2 000 teenagerů, kteří vytvořili mobilní hru, jež byla vydána v roce 2013 a stažena 5 000krát po celém světě, a kteří pracovali na knihovnou vydané e-knize s názvem *Choose Civility (Zvolte zdvořilost)*, jež zahrnuje jejich příběhy a fotografie.

PRACOVNÍ MÍSTA A EKONOMICKÝ ROZVOJ

Knihovna, která je naladěna na výzvy, jimž komunita čelí, má hluboké znalosti také jejích ekonomických struktur a rovněž podniků, které poskytují pracovní místa, jež udržují ekonomické zdraví komunity. Knihovny mohou pomáhat urychlovat rozvoj pracovní síly poskytováním příležitosti k učení a být spojnicí mezi průmyslem a vzděláváním. Se svou důvěryhodností v oblasti vzdělávání a učení a se svými vazbami jsou veřejné knihovny v dobré pozici při propojování obyvatel komunity na zdroje školení a rozvoje kariéry, které lokální zaměstnanci potřebují. Toto mohou knihovny provádět vytvářením partnerství s místními podniky, hospodářskými komorami a komunitními vysokými školami*, a tak poskytovat přístup ke kurikulu a zdrojům, k technologiím a certifikačním programům a ke zdrojům pro vyhledávání pracovních míst pro udržování vysoce kvalifikované, ale zároveň vysoce flexibilní pracovní síly.

Zvláštní význam má v době digitální schopnost knihovny spojovat uchazeče o zaměstnání s technologickými zdroji, nutnými pro nalezení a ucházení se o pracovní příležitosti, zvláště když 80 procent společností uvedených v žebříčku Fortune 500 přijímá pouze onlinové žádosti.³³

Přestože jsou knihovny stále více vnímány jako součást vzdělávací infrastruktury, sloužící dětem a školám, jejich role v infrastruktuře pracovní síly je novější a hůře pochopená.

* Veřejné vysoké školy, obvykle dvouleté, kde studenti obvykle končí s titulem „associate degree“, obdoba DIS.
Pozn. red.

Dnes je doba ohromných příležitostí pro to, aby veřejné knihovny oslovily lokální samosprávy a státní správy, ministerstva práce, agentury pro ekonomický rozvoj a další instituce, a zeptaly se, jak může knihovna využít své platformy k vytvoření pracovní síly 21. století. Síly, která udrží na místě stávající podniky a přitáhne do komunity nové.

KNIHOVNA COBY ZASTÁNCE GRAMOTNOSTI

Knihovna 21. století je zastáncem gramotností nutných pro orientaci v informační hojnosti, vytváření znalostí, posilování ekonomických příležitostí a proměny demokracie na demokracii dynamickou. V době digitální je obsah široce dostupný v různých formátech mimo tradiční publikace, což vyžaduje pro úspěch v tomto prostředí bohatém na informace nové dovednosti. Knihovna, na základě svého historického závazku k podpoře gramotnosti, je v unikátní pozici pro poskytování přístupu, dovedností, kontextu a důvěryhodných platforem ke sdílení. Příklady nových gramotností zahrnují následující schopnosti:

- **PRACOVAT S TECHNOLOGICKÝMI ZAŘÍZENÍMI A OBSAHEM** na velmi jiných úrovních než kdykoli dříve
- **FILTROVAT MASIVNÍ MNOŽSTVÍ INFORMACÍ** a přenášet je do znalostí ve vysoce komplexním prostředí
- **VYBRAT SPRÁVNÉ NÁSTROJE** pro vytváření a správu znalostí

Veřejná knihovna může vstoupit do partnerství s komunitou a společně definovat rozdíl mezi vysoce gramotnými a méně gramotnými –
– napříč širokou škálou gramotností včetně občanské, finanční a zdravotní gramotnosti –
– a poté pomoci tuto propast uzavřít.

A co je nejdůležitější, veřejná knihovna může spolupracovat s komunitními partnery na poskytování personalizovaných a flexibilních digitálních učebních zážitků, které lidé potřebují, aby se sžili s digitální společností a osvojili si dovednosti pro participaci v ní.³⁴

PRACOVNÍ MÍSTA A EKONOMICKÝ ROZVOJ:

KNIHOVNY PODPORUJÍCÍ ROZVOJ PRACOVNÍ SÍLY

Veřejná knihovna v **Omaze** (Nebraska) zahájila nová partnerství s podnikovou komunitou, která stavějí na aktivitách knihovny v práci s učením a v angažování komunity. Knihovna pracuje s lokálními softwarovými společnostmi a technologickými podniky, které hledají pracovníky se softwarovými a designovými dovednostmi pro zahájení iniciativ na rozvoj pracovní síly, které školí místní obyvatele v těchto vysoce potřebných dovednostech. Podílející se podniky pomáhají knihovně přehodnotit svou nabídku technologií pro podporu potřeb pracovní síly.

Ve městě **Memphis v Tennessee** pomáhá mobilní kariérní centrum Memphiské veřejné knihovny JobLINC uchazečům o zaměstnání nacházet příležitosti k práci a zaměstnavatelům nacházet nové zaměstnance. Dvanácti-metrový autobus poskytuje pracovní a kariérní kontakty uchazečům o zaměstnání na vhodných lokalitách uvnitř komunity. Je vybaven počítači, přístupem k e-mailu, informačními zdroji i personálem, který pomůže s inzeráty, žádostmi o práci, psaním životopisů, pohovorů a vylepšováním dalších dovedností.

V **New York City** si oddělení služeb pro malé podniky zřídilo jedno ze svých kariérních center Workforce 1 v Brooklynské centrální knihovně. Centrum obyvatele připravuje a propojuje je s pracovními příležitostmi ve městě s důrazem jak na pracovní dovednosti, které potřebují lokální zaměstnavatelé, tak na měkké dovednosti jako úspěch u pohovoru, které jsou pro získání místa stejně důležité.

KNIHOVNA COBY OBČANSKÝ ZDROJ

Veřejná knihovna je místem, kde může komunita experimentovat a spolupracovat, sdružovat se, angažovat se, zkoumat a konfrontovat otázky, jež jsou pro ni důležité, jako bezdomovectví, imigrace, ekonomický rozvoj, veřejné zdraví a environmentální udržitelnost. S hlubokými znalostmi a vztahy s komunitou a díky své fyzické přítomnosti i platformě veřejná knihovna hraje důležitou roli v udržování občanského zdraví komunity. Knihovny vykonávají tuto důležitou občanskou roli v 21. století pomocí:

- **PODPORY PŘÍSTUPU KE STÁTNÍM SLUŽBÁM** včetně veřejného zdravotního vzdělávání, služeb pro imigraci a občanství, informací o pracovních místech ve státní správě a informací během živelných pohrom a následné obnovy
- **ANGAŽOVÁNÍ OBČANŮ DO SPRÁVNÍCH PROCESŮ** jak prostřednictvím participace tváří v tvář, tak použitím platformy knihovny k posílení partnerství mezi občany a mezi občany a státem
- **VYTVÁŘENÍ NOVÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ** pro sdružování lidí s rozdílnými zázemími pro společné řešení problémů a budování silnějších komunit

Občanská angažovanost v době digitální získává nové rozměry spolu se vzrušujícími příležitostmi pro angažovanost virtuální.

ŘEŠENÍ VYSOKORYCHLOSTNÍ A PARTICIPAČNÍ PROPASTI

Na prvním setkání pracovní skupiny Dialogu ukázala výkonná ředitelka LISC Chicago Susana Vasquezová mapu využívání vysoko-rychlostního připojení v Chicagu, na které čtvrti s nejnižší mírou připojení téměř přesně odpovídaly mapě čtvrtí s nejvyšší nezaměstnaností, zločinností a mírou násilí, největším počtem uzavírek škol a nejhoršími zdravotními službami. Pro řadu dětí v těchto čtvrtích, říkala paní Vasquezová, je knihovna jedinou veřejnou institucí, která funguje, je přístupná, bezpečná a vstřícná. V ostatních institucích, jako ve školách nebo na policii, se děti nevyskytují, protože by samy chtěly. „Knihovny takové nejsou,“ dodala. „Jde o dobrovolnou angažovanost. Jsou důvěryhodnou institucí.“

Veřejné knihovny jsou zásadní institucionální oporou proti dobře zdokumentovanému problému rostoucí příjmové a vzdělávací nerovnosti ve Spojených státech. Jedním z důvodů, proč využívání veřejných knihoven v poslední dekádě rostlo, je, že řada Američanů nemá doma přístup k internetu a čelí různým překážkám při jeho získávání. Průzkum Pew Research Center z roku 2013 uvádí, že jen 70 procent Američanů má domácí vysoko-rychlostní připojení – zkrátka, že takzvaná „digitální propast“ stále přetrvává.³⁵ Čtyřicet šest procent amerických domácností s ročním příjmem pod 30 000 dolarů nemá vysoko-rychlostní přístup k internetu.³⁶ Jinými slovy, chudí se nemohou plně zapojit do nových učebních a občanských ekologií, vytvořených síťovou komunikací.

KNIHOVNY COBY OBČANSKÝ ZDROJ:

HEALTHY L.I.F.E.

Healthy L.I.F.E. je gramotnostní iniciativa Houstonské veřejné knihovny založená na zdraví a navržena tak, aby posílila a vybavila rodiny informacemi, zdroji a nástroji potřebnými pro zdravý život.

V houstonské oblasti, kde trpí 66 procent dospělých a 34 procent mladých lidí nadváhou nebo obezitou a každý pátý dospělý v okrese Harris postrádá základní gramotnostní dovednosti, knihovna využila svého statusu důvěryhodné vzdělávací instituce pro řešení závažné výzvy zdravotního vzdělávání komunity prostřednictvím modelu rodinného učení. Iniciativa Healthy L.I.F.E. nabízí pravidelně plánované akce, které pomáhají rodičům i dětem se společně učit o zdravých životních stylech, životě bez stresu, úspěchu ve škole a zdravém stravování, a zároveň poskytuje přístup k bezplatným komunitním zdrojům, které podporují lepší zdraví. Tyto akce se konají na pobočkách, které slouží nízkopříjmové populaci, mají pozitivní vztah ke školám a komunitním skupinám a vykazují vysokou poptávku a zájem o programy zaměřené na rodiny.

Od spuštění iniciativy s knihovnou spolupracovalo více než 50 agentur na poskytování informací, zdrojů a služeb více než 3 100 rodinám včetně 22 500 kilogramů čerstvého jídla, které distribuovala Houstonská potravinová banka, spolu s 3 000 knih a DVD o výživě a kondici. Osmdesát procent dotázaných rodin, které se do iniciativy zapojily, se zavázalo změnit svůj životní styl a zlepšit své návyky pro zdravější život.

© Urban Libraries Council.

Upraveno a přetištěno se svolením.

Urban Libraries Council, brožura 2013

Top Innovators

Nemůžeme jen poskytovat prostor... jsme instituce pro učení,
ne jen pro přístup.

– JOHN SZABO

Studie Washington University z roku 2010 byla první, která zkoumala používání počítačů v knihovnách, a zjistila, že veřejné knihovny poskytují milionům Američanů jediný přístup k počítači a internetu, který mají.³⁷ Využívají ho mj. k podávání žádostí o zaměstnání, žádostí o přijetí do škol, na univerzity a do školicích programů, na obnovu registrace automobilu, k vyhledávání informací o zdravotních problémech, k vyhledávání daňových a dalších státních formulářů, k absolvování onlinových kurzů, pro přípravu domácích úkolů a pro komunikaci s rodinou, přáteli a zaměstnavateli.

„Konkurence neposkytuje dostatek pro všechny komunity,“ říká Carolyn Anthonyová, ředitelka Veřejné knihovny ve Skokie. „Ve Skokie 50 % lidí, kteří využívají internet v knihovnách, nemá domácí připojení.“

Jak se bude rozšiřovat internetové vzdělávání, chudí nebudou mít příležitost získávat dovednosti digitální gramotnosti, které jsou základem tvorby vědomostí a sociální participace v informační ekonomice – ne bez veřejných knihoven.³⁸

„Knihovny musí být tam, kde ostatní instituce selhaly. Tolik komunit má špatné připojení. Soukromé společnosti zapojují města, ale malé komunity jsou často přehlíženy,“ říká Rod Gould, správce města Santa Monica v Kalifornii. „Konektivita je zásadní.“

STRATEGIE

PRO ÚSPĚCH

Zapojování lidí do světa jiným způsobem, to je výzva 21. století pro veřejné knihovny v komunitách všech velikostí. Knihovny získaly své místo v srdcích komunit před dlouhou dobou. Udržování a rozšiřování této pozice vyžaduje novou představu toho, co je to knihovna a jak přispívá k získávání příležitostí a úspěchů v dnešním světě.

Dialog identifikoval čtyři strategické příležitosti, jak zasahovat do řízení této soustavné proměny:

- **SLADĚNÍ SLUŽEB KNIHOVNY K PODPOŘE CÍLŮ KOMUNITY**
- **POSKYTOVÁNÍ PŘÍSTUPU K OBSAHU VE VŠECH FORMÁTECH**
- **ZAJIŠŤOVÁNÍ DLOUHODOBÉ UDRŽITELNOSTI VEŘEJNÝCH KNIHOVEN**
- **PĚSTOVÁNÍ VEDENÍ**

Řešení těchto výzev vyžaduje spolupráci mezi představiteli knihoven, politickými činiteli na všech úrovních (především těmi nejbližší knihovně a lidem, jimž slouží), veřejnými a soukromými partnery a zúčastněnými stranami v komunitách. Rozsah partnerů a zúčastněných stran může být, a měl by být široký, aby zahrnul podniky ze soukromé sféry, lokální podnikatele, autory a vydavatele, experty na technologie, neziskové organizace se stejnými prioritami, novináře, vzdělávací pracovníky, komunitní nadace, zmocněnce knihovny, veřejnost a další. Čím širší bude dosah při budování partnerství, tím větší bude dopad na knihovny a komunity, jimž slouží.

SLADĚNÍ SLUŽEB KNIHOVNY, ABY PODPOROVALY CÍLE KOMUNITY

Veřejné knihovny, které sladí hodnoty lidí, místa a platformy a poskytují služby, které upřednostňují a podporují cíle lokální komunity, naleznou v budoucích letech největší příležitosti k úspěchu. Správci lokálních samospráv uvádějí, že je často obtížné dávat přednost knihovnám před ostatními komunitními službami, protože veřejný účel knihoven není považován za jedinečný oproti ostatním rezortům, jako muzeím nebo údržbě parků a rekreačních zón, které také plní jednoznačně veřejné poslání. Knihovny musí uvědoměleji nasazovat svoje zdroje do komunity a hlouběji se zapojit do řešení zásadních výzev, jimž komunity čelí. To bude vyžadovat pružnost a přizpůsobivost podle toho, jak se změní potřeby komunity.

Jak by knihovny měly provádět toto sladění s potřebami komunity? Nejprve rozvinutím vztahů s představiteli lokálních samospráv a komunit. Knihovny musí být méně autonomní a přijmout aktivnější přístupy k tvorbě partnerství napříč komunitou a k angažování se v ní.

„Přemýšlejte o tom, jak knihovny zapadají do celkové strategie komunit a jak se mohou knihovny umístit v rámci komunity, aby prosperovaly,“ říká správce okresu New Hanover v Severní Karolíně Chris Coudriet. To by mohlo zahrnovat ustanovení knihoven coby kreativních center, nebo vnímání knihoven jako míst, kde je vše potřebné pro rozvoj komunity pod jednou střechou.

Veřejná knihovna se změnila
z instituce, která primárně
slouží lidem, na instituci,
která řídí směr komunity.

– TESSIE GUILLERMOVÁ

Ředitel Centra pro městskou inovaci na Arizona State University David Swindell podotkl: „Knihovny začnou pod jednou střechou sdružovat řadu funkcí: obývací pokoj, inkubátor, společné podkroví. Existuje mnoho různých účelů, které mohou být prospěšné pro komunitu, ale mezi těmito ostrovy je nutné vystavět mosty. Měli bychom myslet na budoucnost. Jak vytvoříme fyzický a virtuální prostor, aby se přizpůsoboval budoucím změnám?“

SLADĚNÍ KNIHOVEN S CÍLI KOMUNITY:

NEOMEZENÉ KNIHOVNY

Více než 80 000 studentů veřejných škol v Nashvillu a 7 000 pedagogů má přístup k bohatství zdrojů díky tomuto společnému programu Nashvillské veřejné knihovny a Metro Nashville Public Schools, zaměřenému na pěstování sdílení zdrojů a vylepšování přístupu studentů k učebním dokumentům.

© Urban Libraries Council.
Upraveno a přetištěno se svolením.
Urban Libraries Council, brožura 2013
Top Innovators

Při pohledu do budoucnosti a k inovacím ale musí být knihovny ostražitě a nevyrazit za každou další velkou věcí. „Je důležité udržovat klíčové hodnoty přispívání znalostí do komunity,“ říká správce města Lake Forest v Illinois Robert Kiely. „Knihovna je místo, o kterém nevíte, že je potřebujete, ale bez něhož byste nemohli žít.“

Projekt Limitless Libraries (Neomezené knihovny) byl vytvořen v roce 2009 na popud starosty Nashvillu Karla Deana, jako pilotní projekt na třech středních školách a v akademii pro devátou třídu*. Dnes slouží všem 128 školám a o budování kolekce učebních dokumentů se starají dva odborní knihovníci na plný úvazek s rozpočtem na akvizici přes 1 milion dolarů. Dokumenty knihovny jsou dodávány studentům i vzdělávacím pracovníkům do škol, a posilují tak jejich přístup ke knihám, filmům a hudbě, a zároveň integrují knihovnu do každodenního života studentů. Kromě toho projekt Limitless Libraries podporuje digitální gramotnost dodáváním čteček e-knih, netbooků a iPadů do škol.

Od spuštění projektu se výpůjčky zvýšily o 79 procent; 28 000 středoškolských studentů v nižším i vyšším sekundárním vzdělávání je registrovanými uživateli projektu Limitless Libraries; slevy z hromadných nákupů a vyjednávání dosáhly odhadovaných úspor ve výši 271 000 dolarů, a zároveň výrazně rozšířily nabídku dokumentů.

* Oddělená část střední školy zaměřená na pomoc s přechodem na střední školu.
Pozn. red.

POSKYTOVÁNÍ PŘÍSTUPU K OBSAHU VE VŠECH FORMÁTECH

S tím, jak se veřejná knihovna rozšiřuje od budovy na knihy na platformu pro učení a participaci, je zásadní její schopnost poskytovat přístup k rozsáhlým objemům obsahu ve všech formátech od tradičního tištěného po nejnovější digitální. „Participační organizace,“ píše Nina Simonová ve své knize *Participatory Museum* „je místem, kde návštěvníci mohou vytvářet, sdílet a navazovat spojení mezi sebou okolo obsahu.³⁹“ Knihovny aktuálně čelí dvěma hlavním výzvám při poskytování přístupu k obsahu ve všech formátech:

- o Být schopny získávat a sdílet e-knihy a další digitální obsah na stejném principu jako jejich fyzické verze
- o Mít dostupné univerzální technologie vysokorychlostního připojení, které dodávají a pomáhají vytvářet obsah

Vyřešení obou těchto otázek je vysokou prioritou pro veřejné knihovny v celé zemi, jelikož posilují jejich vedoucí roli v době digitální. Tyto otázky byly obzvláště akutní u malých knihoven, u knihoven na venkově a v některých městských oblastech, kde omezený rozpočet ztěžuje přístup k e-knihám a modernizaci vysokorychlostního širokopásmového připojení, i navzdory vysoké potřebě a zájmu komunity o obojí.

Zajišťování přístupu k e-knihám, dalšímu elektronickému obsahu a vysokorychlostnímu připojení bude do budoucna vážnou starostí, protože má dopad na schopnost veřejné knihovny splňovat jedno z jejích klíčových poslání – získat a sdílet hlavní aktuální ideje. Přístup k elektronickému obsahu je komplikován nedostatkem jednoznačnosti v autorském zákoně v digitální oblasti a neplatnost principu prvního prodeje, který řídí koupi a následné užívání fyzických knih.⁴⁰ Mohla by pomoci národní digitální platforma. „Vznik DPLA a větší zaměření na národní digitální platformu knihoven může mít výrazný a pozitivní dopad na zvýšení bezplatného veřejného přístupu k informacím v době internetové. Způsob, jímž budeme řešit bariéry proti volnému užití, autorská práva, problémy s e-knihami apod., bude mít velký dopad na naši schopnost podporovat ‚vzdělané a informované občany‘ a utvářet knihovní služby v budoucnu,“ píše Mamie Bittnerová z Institute of Museum and Library Services. Zúčastněné strany musí spolupracovat při hledání řešení, které fungují pro tvůrce obsahu, vydavatele i veřejnost.

Existuje mnoho způsobů, jak se knihovny jednotlivě nebo společně mohou stát partnery velkých i malých vydavatelů. Jednou z možností je zvážit možnost „koupit hned“, která existuje v některých integrovaných knihovních systémech (ILS) pro správu obsahu, kde by uživatelé mohli koupit knihu, která momentálně není v knihovně dostupná, s možností darovat ji zpět knihovně po přečtení, aby se k ní dostali ostatní.

Tento způsob přináší zisk, pomáhá s posláním knihovny a oslavuje knihu. Knihovny si dělí zisk a také to přináší hodnotu vydavatelům. Je to návrh, který navrácí knihovnu ke kořenům a sdílené knihovně. Když vezmeme tento imperativ a digitální veřejný prostor knihovny, nastaví to společnou množinu hodnot, na které lze postavit platformu.

Na poli vysokorychlostního připojení představují snahy reformovat federální program E-rate, který poskytuje knihovnám a školám prostředky na podporu internetového připojení, příležitost řešit tuto zásadní potřebu. „Struktura programu E-rate by měla odrážet fakt, že se knihovny staly první volbou pro veřejný přístup k internetu v zemi, především pro dospělé, kteří nemají domácí počítače nebo postrádají vysokorychlostní připojení k internetu,“ říká Reed Hundt, který dohlížel na vytvoření programu E-rate coby předseda FCC v letech 1993 až 1997.

Mnoho knihoven interně potřebuje masivní vylepšení Wi-Fi konektivity pro splnění rostoucí poptávky po konektivě typu „přines si své zařízení“. Systémy městských knihoven mají ročně mnohem více návštěvníků než venkovské, maloměstské nebo předměstské knihovny, a tím pádem také rozdílné náklady, které musí pokrýt, ale všechny knihovny potřebují stejné výsledky: vysokorychlostní širokopásmové připojení, které splňuje potřeby každého návštěvníka knihovny a nezávisí na jeho poštovním směrovacím čísle.⁴¹

Potřeba snadno škálovatelného vysoko-rychlostního a vysokokapacitního připojení v každé veřejné knihovně je jasná. Specifické cíle rychlosti jsou tématem pokračující debaty, jelikož skutečné potřeby jednotlivých komunit se mohou výrazně lišit. Nicméně hlavní sdružení veřejných knihoven v zemi požadují konektivitu připojením s rychlostí jednoho gigabitů pro školy a knihovny, a písemně podpořily „plnění cíle prezidenta Obamy připojit naše studenty a jejich komunity jednogigabitovou rychlostí, o které víme, že je nezbytná pro mnoho knihoven již dnes a pro ostatní knihovny zítra.“⁴² Vysokokapacitní konektivita bude nezbytná především ve vysoce využívaných veřejných knihovnách, pro podporu vrcholných využití platformy, včetně nových učebních, kreativních a sdílených využití a aplikací náročnějších na rychlost připojení, jako video.

Pro překonání těchto výzev je zásadní spolupráce mezi knihovnami, tvůrci obsahu, vydavateli, státními představiteli / politickými činiteli a představiteli komunit. Společně se musí věnovat otázkám týkajících se role knihovny (a) v pěstování a udržování živých kulturních ekosystémů, (b) v učení se a četbě v radikálně měnícím se prostředí a (c) ve vyvíjejícím se ekosystému obsahu.

VEŘEJNÁ KNIHOVNA V CHATTANOOCZE A OBRODA MĚSTA

Chattanooga v Tennessee je středně velké město, které bylo nejprůmyslovějším místem jihu Spojených států, a v důsledku toho bylo v 60. letech označováno jako „nejšpinavější město v Americe“. Od té doby veřejné i soukromé vedení města tvrdě pracovalo na jeho obrodě na základě toho, co vnímá jako historii plnou inovace a relativně dobře fungující občanské kultury.

Od roku 2009 do roku 2011 veřejná dodavatelská společnost elektřiny pro Chattanooga vystavěla první plně gigabitovou síť v USA. Starosta města Ron Littlefield, představitel hospodářské komory a vedoucí lokálních nadací to pojali jako příležitost redefinovat vnímání města na GigCity – post-industriální hot spot. Starosta Littlefield díky svým předchozím profesím urbanisty a ředitele pro ekonomický rozvoj kladl důraz na podnikavost a znalostní ekonomiku vystavěnou na základech gigabitové sítě.

Během tohoto procesu si starosta uvědomil, že veřejná knihovna neplní roli, kterou by v této nové znalostní ekonomice mohla plnit. Spolupracoval se správní radou knihovny, a především s jedním z jejích členů, Tomem Griscomem, na provedení potřebných změn. Griscom byl až do roku 2010 vydavatelem a vedoucím redaktorem novin Chattanooga Times Free Press. Vnímá dramatické změny, do kterých jeho odvětví vrhla technologie a internet, a byl rozhodnut, že veřejná knihovna bude vzkvétat navzdory výzvám, jež doba digitální nastavila její roli v komunitě.

Littlefield a Griscom uspořádali sérii zasedání správní rady knihovny zaměřené na budoucnost knihoven a města. Jedním z výsledků těchto diskusí bylo v roce 2012 jmenování Corinne Hillové do čela knihovny. Hillová a její tým začaly přetvářet tuto starou instituci na GigLibrary.

Čtvrté podlaží hlavní knihovny, které bylo dříve málo využívaným prostorem, se změnilo na místo, kde podnikatelé, inovátoři, technologičtí nadšenci a další kreativní členové komunity mohou sdílet nápady a budovat podniky. V roce 2013 knihovna pořádala akci zaměřenou na 3D tisk a další technologie, která přilákala více než 1200 lidí. Čtvrté podlaží se pak stalo makerspacem na „gigapohon“. Předváděcí událost města GigTank Demo Day se také živě streamovala ze čtvrtého podlaží a zahrnovala práci digitálních umělců, kteří knihovnu využili jako své kreativní studio.

Díky těmto snahám se knihovna stala zásadní pro ty, kteří budou posouvat vpřed Chattanooga 21. století a kteří dříve o knihovně jako o instituci, která by pro ně byla relevantní, ani neuvažovali.

– NORMAN JACKNIS

ZAJIŠŤOVÁNÍ DLOUHODOBÉ UDRŽITELNOSTI VEŘEJNÝCH KNIHOVEN

Možná největší výzvou, které dnes veřejné knihovny čelí, je přeměna modelu jejich služeb k uspokojování poptávky znalostní společnosti a zároveň zajištění udržitelné základny pro budoucí financování.⁴³ S omezeným a někdy nestálým financováním však takové proměny budou nestejněměrné a neúplné. Kromě toho vysoce lokální povaha finanční a správní struktury veřejné knihovny může narušovat jak rychlost, tak velkou šíři vývoje – což je rozsah nutný ke konkurenceschopnosti a úspěchu ve světě globálních sítí. Výzvy, které formují diskusi o dlouhodobé udržitelnosti veřejných knihoven s ohledem na jejich zásadní roli v době digitální, zahrnují:

- o Identifikaci spolehlivých zdrojů příjmů pro každodenní provoz i pro dlouhodobé plánování a investice
- o Zkoumání alternativních správních struktur a obchodních modelů, které maximalizují efektivní a udržitelný provoz knihovny a službu zákazníkům
- o Lepší způsob měření výsledků místo počítání čísel z aktivit
- o Vyvážení hodnotové nabídky místních a národních knihoven s ohledem na zvážení úspor z rozsahu v propojeném světě bez ohrožení lokální kontroly

FINANCOVÁNÍ. Veřejné knihovny dlouho spoléhaly na lokální zdroje financování. Na základě nedávného průzkumu veřejných knihoven IMLS téměř 85 procent veškerých provozních příjmů pochází z lokálních zdrojů, včetně obecních příjmů, vyhrazených daní z nemovitostí, daní schválených voliči a části prodejních daní. V celých USA knihovny získávají přibližně 7,5 procenta svých ročních příjmů ze svých států a jen půl procenta od federální vlády. Další zdroje představovaly o něco více než 7 procent.⁴⁴ V některých případech, zejména v malých městech a venkovských oblastech, knihovny sotva drží krok kvůli krajně omezenému a nepředvídatelnému financování.

„Mnoho volených představitelů, kteří rozhodují o financování, nebyli v knihovně už roky. Je potřeba, abychom tyto představitele dostali do [knihovnických] budov, aby pochopili, jak knihovny dnes fungují. Zapojení lidí je poučí a otevře jim oči ohledně důležitosti knihoven,“ říká Amy Paulová, korporátní viceprezidentka konzultační firmy Management Partners, která pracuje s lokálními samosprávami na vylepšování provozu.

ZVLÁŠTNÍ PŘÍPAD VENKOVSKÝCH A MALÝCH KOMUNIT

Výzva udržitelného financování je obzvláště palčivá pro knihovny, které slouží malým a venkovským komunitám. Potřeby mají vysoké, především vysokorychlostního připojení, a finanční a lidské zdroje knihoven jsou často omezené. Obslužné oblasti ve venkovských komunitách jsou často široce rozptýlené, a proto je potřeba digitálního připojení, které přinese knihovnu přímo lidem domů, ještě palčivější. Dovednosti a praxe knihovníků se mohou také široce lišit. Venkovské komunity mohou na své lokální knihovny pohlížet jako na partnery při vytváření soběstačného a dlouhodobého komunitního a ekonomického rozvoje, především s ohledem na zaměření knihovny na pěstování lidského a sociálního kapitálu.

Strategie pro podporu a angažování malých a venkovských knihoven zahrnují:

- o **ZKOUMÁNÍ REGIONÁLNÍCH MODELŮ** pro vytvoření úspor z rozsahu
- o **MAXIMALIZACE GRANTOVÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ** z nadací a od sponzorů pro naplnění programových a obslužných potřeb, které jsou specifické pro kontext venkovských a malých knihoven
- o **VYTVÁŘENÍ SPOJENÍ** mezi knihovníky kvůli sdílení modelů, poznatků a dokumentů
- o **VSTUPOVÁNÍ DO VĚTŠÍCH KNIHOVNÍCH PLATFORM**, které poskytují přístup k větším souborům obsahu

Udržitelné financování znamená více než jen roční provozní rozpočet na realizaci poslání knihovny a poskytování každoročních služeb. Znamená to také, že poskytuje základ k dlouhodobému plánování, nutnému pro soustavnou nabídku nejmodernějších příležitostí k učení, rozvoji a udržování odborností, udržování kroku se změnami ve znalostních i kreativních ekonomikách a k investicím do budoucnosti. Financování knihoven by mělo odpovídat zásadní povaze služeb, poskytovaných veřejnou knihovnou coby životně důležitou občanskou a vzdělávací institucí.

Další komplikací finanční situace knihovny je zvyšování vládních mandátů, které ovlivnily očekávání, že veřejné knihovny mají podporovat služby eGovernmentu. V požadavcích na knihovny došlo k výraznému posunu – od pouhého poskytování oficiálních formulářů k poskytování počítačů a školení pro přístup a orientaci. Knihovny musí velmi často nabízet služby pro splnění těchto rostoucích požadavků bez jakéhokoli dalšího financování na úhradu výdajů s tím spojených.⁴⁵ Bez dalšího financování služeb, vyplývajících z nových požadavků, budou personál i dokumenty knihovny příliš v úzkých.

Cesta k finanční udržitelnosti vyžaduje ochotu zkoumat nové cesty financování, včetně otevření diskuse o dotacích pro veřejné knihovny, podobně jako u ostatních vzdělávacích a kulturních institucí. Samy knihovny musí posoudit alternativy k tradičním finančním modelům, jako sdílení příjmů nebo zdrojů, což vyžaduje nové nebo odlišné dovednosti, jež některé knihovny nyní nemají.

SPRÁVNÍ STRUKTURY. S financováním úzce souvisí také organizační a správní struktury knihovny. Knihovní správní struktury se mohou velmi lišit. Některé knihovny jsou například součástí okresních nebo obecních samospráv, jiné fungují jako speciální distrikty nebo operují pod dohodami mezi členskými jurisdikcemi o založení orgánu se společnými pravomocemi. Několik knihoven je neziskovými organizacemi kategorie 501(c)(3).⁴⁶ Je nutné komplexní a aktuální zmapování správy a finančních modelů knihoven aby výchozí bod pro celonárodní diskusi o dlouhodobé udržitelnosti veřejné knihovny. Součástí diskuse by mohl být průzkum toho, jaké jsou nejefektivnější modely pro dlouhodobou udržitelnost, a prosazování těchto modelů. Například ředitelka Anythink Libraries v Coloradu Pam Sandlian-Smithová komentovala přechod jejího systému knihoven z okresního financování na model distriktu se speciálním daněním: „Distrikty se speciálním daněním jsou užitečné pro dlouhodobé plánování a transformaci. Poskytují jistotu a jsou méně náchylné na politické změny.“

OBCHODNÍ MODEL. I kdyby veřejné knihovny měly všechny peníze světa, přesto by potřebovaly změnit svůj způsob podnikání v době digitální. To zahrnuje vývoj nových organizačních a obchodních modelů a zvažování nových rámců pro financování. Nové obchodní modely by měly být založeny na intelektuálních, prostorových a datových hodnotách knihovny – na jejich lidech, jejím místě a její platformě. Obchodní model má dvě strany: úspory nákladů a nové zdroje příjmů, nebo zisková centra. Přestože by stát nadále měl být hlavním zdrojem financí pro veřejné knihovny, knihovny mají prostor zkoumat nové toky příjmů, nová partnerství, která mohou přinést nové příjmy, a moderní obchodní plán. Nové myšlení zahrnuje návrhy finančních modelů, které jsou založené na výsledcích a knihovny založené na podnicích.

MĚŘENÍ VÝSLEDKŮ. Dlouho se dopad knihovny měřil tím, co knihovna mohla počítat – návštěvníci, kteří prošli dveřmi, vypůjčené knihy a další dokumenty, počet lidí na židlích na školeních a dalších programech. Ale míry, na kterých záleží nejvíc – státním představitelům, nadacím, dárcům a zúčastněným stranám v komunitě – jsou výsledky, které vykazují, jak knihovna pomáhá plnit komunitní cíle. To bude od knihoven vyžadovat, aby přemýšlely o datech odlišně a aby posuzovaly v širším měřítku, jakých výsledků dosáhly a jaký dopad měly na život lidí a komunity.⁴⁷

* Tyto orgány jsou podobné orgánům se společnými pravomocemi, jde o orgány oddělené od obcí.

Pozn. red.

VYVAŽOVÁNÍ LOKÁLNÍCH, STÁTNÍCH A NÁRODNÍCH ZÁJMŮ. V propojeném světě musí knihovny být dovednější ve vyvažování lokálních zájmů s hodnotovými záměry na národní úrovni, založenými na knihovně coby platformě, které v některých případech mohou vést ke společným projektům. Nalezení průsečíků státního, regionálního nebo národního zájmu, zaměření a rozsahu může zvýšit efektivitu a dopad knihovny.

Například IMLS vytvořil národní hodnotový záměr na základě oblastí, jež financoval – včetně raného vzdělávání, celoživotního vzdělávání, občanství, veřejného zdraví a pracovních míst –, který čerpá z federálních zdrojů pro využití na lokální úrovni. Na státní úrovni může státní financování ulevit finančním a dalším tlakům, a tak poskytnout knihovně větší prostor, aby se mohla zaměřit na redesign a přeměnu. Otázkou pro lokální knihovny je, jak lokálně rozlišit, upřednostnit a sladit služby knihovny s potřebami komunity.

NEWYORSKÁ A BROOKLYNSKÁ VEŘEJNÁ KNIHOVNA, NY:

BookOps: SDÍLENÉ KNIHOVNÍ TECHNICKÉ SLUŽBY

Aby Newyorská veřejná knihovna a Brooklynská veřejná knihovna splnily výzvy způsobené poklesem městského financování o celkem 57 milionů dolarů mezi lety 2008 a 2013 a 19procentním poklesem počtu personálu, centralizují nákup knih a správu knihovního fondu.

Až bude plně implementován, projekt BookOps bude kombinovat akvizici, katalogizaci, zpracování, třídění a dodávku knih a materiálů knihovnám v obou systémech a ušetří těmto systémům knihoven až 3,5 milionu dolarů ročně.

Společné úsilí poskytne silnou základnu budoucím celoměstským strategiím k vytvoření nových efektivních řešení, včetně vracení napříč knihovnami, převozu objednaných dokumentů, společných čtenářských průkazů a rozšíření společného projektu MyLibraryNYC, který zahrnuje newyorskou, brooklynskou a queenskou veřejnou knihovnu a odbor školství New York City.

© Urban Libraries Council.

Upraveno a přetištěno se svolením.

Urban Libraries Council, brožura 2013

Top Innovators

Knihovna v době digitální
se posouvá od skladiště
dokumentů k participační
vzdělávací organizaci.

– PAM SANDLIAN SMITHOVÁ

PARTNERSTVÍ A SPOLUPRÁCE. Knihovny a jejich komunity čím dál více potřebují spolupracovat na prosazování nových modelů spolupráce a rozhodování. Musí se ztotožnit s novou úrovní provázanosti a sladit cíle. To zahrnuje spolupráci mezi knihovnami a partnerství s ostatními zúčastněnými stranami ve státě, komunitní službě, nadacích, soukromém sektoru a se zástupci veřejnosti. Jak se budou knihovní fondy přesouvat tak, aby zahrnovaly více e-obsahu čerpaného z různých zdrojů v komunitě nebo v celé zemi, spolupráce bude dávat ještě větší smysl. To by mohlo mít značný dopad na financování a udržitelnost, především pokud partnerství zužitkují obsah, který potom nebude předmětem dalšího nákupu. Knihovny mohou stavět na zkušenostech z předchozí spolupráce a konsorcií.

PĚSTOVÁNÍ VEDENÍ

Pro vybudování prosperujících komunit a veřejných knihoven, které jsou společně úspěšné, je nutné vedení v celé komunitě – od volených zástupců, vedoucích samosprávy, zástupců firem i občanů po samotné knihovny. Zásadní složkou vedení je vize. Každá komunita potřebuje vizi a strategický plán, který obsahuje návod pro práci s veřejnou knihovnou, aby přímo sladila knihovnu a její práci se svými vzdělávacími, ekonomickými a dalšími klíčovými cíli. To vyžaduje podněty od všech zúčastněných skupin v komunitě.

Klíčové kroky pro vybudování podpory veřejné knihovny vedením komunity zahrnují vylepšení komunikace s vedením komunity, rozvoj zastánců komunity, posilování průsečíků s rozmanitými komunitami a komunitami lidí odlišné barvy pleti, oslovení a angažování organizací mladých odborníků a demonstrace společné síly spolupracujících partnerů.

Knihovníci jsou často uznáváni jako vůdci komunity, ale mají zkušenosti s řešením problémů, když vejdou do dveří, a ne s vycházením ven do komunity a rozpoznáváním nebo řešením jejích potřeb. To už stačit nebude. „Nemůžeme jen poskytovat prostor,“ říká ředitel Losangeleské veřejné knihovny John Szabo. „Jsme instituce pro učení, ne jen pro přístup.“

Když chcete ve svém městě
oslovit nové Američany,
pomoci jim a rozvíjet občanství,
tuhle práci chce dělat spousta
organizací, ale knihovny se staly
spojnicí mezi komunitními
organizacemi a občany.

— STAROSTA KARL DEAN

Knihovníci musí vyjít za zdi knihovny a do komunity, angažovat různé zúčastněné skupiny a prozkoumat způsoby poskytování knihovních služeb, které nejsou svázané se samotnou budovou knihovny. Je důležité identifikovat a kultivovat zastánce v soukromém sektoru, především ty, kteří mohou knihovnu podpořit v rámci svých filantropických aktivit, a tím komunitě ukázat knihovnu jako hodnotu, kterou je dobře podpořit.

Komunikace je další klíčovou složkou vedení. I přes obrovskou veřejnou důvěru, jíž se knihovny těší, často nejsou zapojeny do strategických rozhovorů s občanskými představiteli. Problémem je, říká prezidentka Urban Libraries Council Susan Bentonová, „že občanská angažovanost je tak přirozenou součástí činnosti knihovníků, že je nenapadne ji vysvětlovat.“ Hluboký dopad, který knihovny mají na lidi a komunitu v celé společnosti, není příběh, který by se vyprávěl. Komunikace není dostatečný způsob, jak podporovat využívání služeb.

Je možné povolat knihovní správní rady, zmocněnce, nadace a skupiny přátel pro podporu knihovny s nově vytvořenou vizí a aktivizovat jejich členy, až se budou rozdělovat rozpočty knihoven. Zastánci knihoven jsou potřební především na státní a národní úrovni. Podporovatelé v podnicích, státních a neziskových komunitách mohou knihovnám otevřít nové příležitosti tím, jak zvyšují jejich dopad na komunity. Ti, kdo veřejným knihovnám darují peníze, vybavení, technickou odbornost a další zdroje, by měli převzít viditelnější roli při sdělování hodnot, plynoucích z angažování se pro knihovnu, a toho, co přinášejí celé komunitě. A tyto zúčastněné osoby jsou zásadní pro utváření kultury podnikavosti a inovací, která může s pomocí veřejné knihovny vzkvétat.

Měnící se demografie ve Spojených státech ukazuje rostoucí vliv komunit lidí odlišné barvy pleti. V některých místech se veřejné knihovny neangažovaly a neoslovovaly menšinové komunity tak účinně, jak by mohly.⁴⁸ Aby knihovny vyřešily tuto výzvu, stále více se vydávají do čtvrtí, jimž slouží, aby pochopily a řešily jedinečné potřeby a obavy každé zájmové skupiny. Personál i správní rada knihovny musí odrážet komunitu, jimž slouží. Posilování všech členů komunity je také funkcí vedení.

Partnerství umožňuje komunitám využít řadu zdrojů s vyšším dopadem a prospěchem.

Knihovna často hraje klíčovou roli prostředníka v utváření vztahů napříč komunitou.

Pro pěstování a růst vztahů a pro budování síťových spojení jsou důležitá spíše partnerství systematická než nahodilá. Partnerství, která začínají v centru knihovního systému a oslovují co nejvíc čtvrtí, komunit a poboček, jsou také obzvláště žádaná a produktivní.

Například město Nashville v Tennessee je domovem mnoha různých etnických komunit včetně kurdské, somálské a latinskoamerické. Když se město chtělo spojit s tímto novým obyvatelstvem pro povzbuzení lokální participace a občanství, veřejné knihovny se staly spojnicí mezi komunitními organizacemi a těmito novými obyvateli. „Když chcete ve svém městě oslovit nové Američany, pomoci jim a rozvíjet občanství, tuhle práci chce dělat spousta organizací, ale knihovny se staly spojením mezi komunitními organizacemi a občany,” řekl Dialogu starosta Nashvillu Karl Dean.

Jak se šíře role knihovny a dopad na komunitu dále vyvíjejí, vedení a profesionální rozvoj budou pro další úspěch v době digitální zásadní. Představitelé knihovny budou muset navrhnout transformativní změnu a stát se experty na své komunity. Budou také muset investovat do rozvoje svého personálu způsobem, který se může velmi lišit od toho, co se naučili ve škole nebo dělali v minulosti. Knihovny budou potřebovat méně personálu na skládání knih do regálů, a mnohem více personálu, který bude poskytovat vzdělání. Vzdělávací a profesionální programy pro knihovníky se budou muset změnit. Budou nájímáni lidé s novými a rozmanitějšími dovednostmi.

PĚSTOVÁNÍ VEDENÍ:

DOPAD NA KOMUNITU POMOCÍ OBNOVENÉ ANGAŽOVANOSTI

Sanfranciská veřejná knihovna zahájila komplexní týmový průzkum pro obnovení a osvěžení komunitních spojení v pěti čtvrtích města.

Tento proces kombinoval oceňovaný program knihovny GenPL pro nastupující představitele se závazkem vytvořit hluboký a trvalý dopad na komunitu. Nastupující představitelé, kteří pocházejí z různých částí knihovny (asistenti*, knihovníci, necertifikovaní knihovníci**, bezpečnostní personál, údržbáři), přinesli do projektu široký rozhled a nové perspektivy. Od procházek po čtvrti a jízdy v policejních autech, až po rozhovory se členy komunity strávily týmy tři měsíce sběrem dat, a následně prezentovaly svá zjištění členům komunity a personálu knihovny v patřičné služební oblasti.

* Orig. „pážata“ – pages, v amerických knihovnách základní pozice, provádí např. řazení knih do polic. Často brigádníci nebo dobrovolníci.
Pozn. red.

** Opět specifikum – „Librarian“ je pouze zaměstnanec knihovny, který vystudoval knihovnictví s titulem MLIS (Master of Library and Information Service), ostatní se označují jako „paralibrarians“ nebo obecněji „paraprofessionals“.
Pozn. red.

Doporučení, z nichž některá se již realizují, sahala od úprav na konkrétní pobočce až po celosystémové změny včetně:

- Nové divize Komunitní programy a partnerství, která kombinuje službu mladým a angažování komunity
- Brandingového projektu, který prováže každou pobočku s identitou dané čtvrti
- Vylepšené propagace služeb pomocí komunitních agentur jako poskytovatelů testů GED a výuky angličtiny jako druhého jazyka a lokálních farmářských trhů
- Vícejazyčných programů na orientaci v knihovně a vícejazyčné referenční služby v reálném čase
- Rozšířených služeb mimo budovu, včetně technologické pojízdné knihovny, pop-up knihoven a kurzů v komunitních agenturách

© Urban Libraries Council.
Upraveno a přetištěno se svolením.
Urban Libraries Council, brožura 2013
Top Innovators

Klíčové výzvy pro vedení v knihovnictví obecně a pro jednotlivé ředitele knihoven zahrnují:

- **VYUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH NÁSTROJŮ**
ke sdílení zdrojů, vytváření nových kanálů pro informace o tom, co funguje, a rychlejší a efektivnější šíření inovací
- **BUDOVÁNÍ KAPACITY V KNIHOVNICTVÍ**
pro vývoj nových obchodních modelů a experimentů, které mohou zahrnovat pohled mimo Spojené státy na inovátory knihoven na celém světě
- **BUDOVÁNÍ KAPACITY** pro splnění vyvíjejících se požadavků a potřeb nových vzdělávacích modelů a příležitostí
- **VÍCE PŘEMÝŠLENÍ A POZORNOSTI VĚNOVANÉ PLÁNOVÁNÍ NÁSLEDNICTVÍ**
pro rozvoj personálních záloh a zaměření na schopnosti, které budou potřeba v knihovně budoucnosti
- **ZAPOJOVÁNÍ POVĚŘENCŮ A SKUPIN PŘÁTEL** do činností pro rozvoj vůdčích schopností coby součástí širšího úsilí angažovat a vytvářet zastánce a podporovatele knihovny na všech úrovních
- **ROZVÍJENÍ PLÁNŮ A STRATEGIÍ** pro udržení kroku s rušivými změnami v prostředí a zřízení více kanálů pro široké sdílení informací o změnách, úspěších, příležitostech a potřebách pro vedení

ZÁVĚR

A VÝZVA K ČINNOSTI

Vize jsou ze své podstaty aspiracemi, stejně jako veřejné knihovny. Knihovny odrážejí to nejlepší z komunity – angažování, úsilí, participaci, úspěchy, objevy, tvorbu a inovace. Schopnost vytvořit novou vizi veřejných knihoven je schopností vytvořit novou vizi našich komunit pro úspěch v době digitální.

Vytváření nové vize veřejné knihovny pro každou komunitu bude vyžadovat jednotný záměr i jednotnou činnost všech zúčastněných stran na všech úrovních. Každý se účastní budování zdravých a angažovaných komunit; každá zúčastněná strana je také účastníkem knihovny.

Činnost na základě rámce předloženého v této zprávě začíná sdíleným rozpoznáním zásadní role, kterou veřejné knihovny hrají, budou hrát a mohou hrát v digitální aréně, a závazku využít příležitostí.

Pro začátek musí veřejné knihovny, ředitelé knihoven, personál knihoven a jejich podporovatelé vytvořit nová partnerství a spolupráce v komunitě a sladit svou práci s cíli komunity. Ale knihovny a jejich podporovatelé jsou jen jednou částí rovnice. Vytváření nové vize veřejné knihovny je široké úsilí, které požaduje od komunity a jejích volených představitelů, aby si uvědomili, že jsou správci tohoto cenného veřejného majetku. Podle toho jsou také státní a další představitelé vyzýváni, aby podpořili přerod veřejných knihoven tím, že uposlechnou výzvy k činnosti a posunou vpřed akční kroky doporučené v této zprávě.

Vedení na lokální úrovni je zásadní, jelikož veřejné knihovny jsou ryze lokálními institucemi demokratické společnosti. Ale máme-li realizovat vizi národní digitální platformy a sítě znalostí, inovace a kreativity, které budou pokrývat celou zemi, bude pro koordinaci a udržování takového podniku zásadní státní a národní vedení i investice.

Pokud máme uskutečnit vizi národa informovaných a angažovaných komunit, knihovní, státní a občanské vedení budou muset přijmout nové uvažování o veřejné knihovně. Toto uvažování je založeno na pochopení toho, proč je knihovna jedinečně cenná pro komunitu, v prvé řadě její hodnoty lidí, místa a platformy, na nichž může komunita budovat společnou úspěšnou budoucnost. Je založeno také na jedinečné veřejné hodnotové propozici spočívající na principech rovnosti, přístupu, příležitosti, otevřenosti a participace. To jsou zároveň hodnoty, které leží v srdci americké demokracie. Ačkoli vize hovoří o roli veřejné knihovny a jejím vztahu s veřejností, je v zásadě vizí pro kvalitu demokratických komunit, které chceme pěstovat a udržovat v 21. století.

Knihovny jsou při plnění našich národních ambicí zásadními partnery státních, podnikových a neziskových komunitních partnerů. Všechny zúčastněné strany by se měly zeptat samy sebe, ***co mohou udělat, abych pomohl spojit komunitu se znalostní společností 21. století?*** – a pak jít do veřejné knihovny a přijít na odpověď.

JAK ZAČÍT:

15 KROKŮ PRO PŘEDSTAVITELE KNIHOVEN, POLITICKÉ ČINITELE A KOMUNITU

Pro posun k realizaci vize a s vědomím těchto čtyř strategických příležitostí Dialog nabízí sérii akčních kroků pro začátek. Pro každou zúčastněnou skupinu tu je 15 akčních kroků: pro představitele knihovny, politické činitele a pro komunitu. Nejsou zamýšleny jako vyčerpávající seznam a kroky nejsou seřazeny v žádném pořadí. Jsou spíše doporučeními pro činnost, která vyplynula v rámci úvah a konzultací Dialogu a nabízejí výchozí bod pro změnu. Jsou nutně obecné, jelikož specifické komunitní cíle a akční plány se budou muset řídit jedinečností lidí, zdrojů, prostředí i povahy každé komunity. Tato samotná zpráva je nabízena coby začátek – a ne závěr – širšího celonárodního dialogu o budoucnosti veřejné knihovny.

15 akčních kroků pro PŘEDSTAVITELE KNIHOVEN

1. Definujte šíři programů, služeb a nabídky knihovny na základě priorit komunity, a uvědomte si při tom, že tento proces může vést k rozhodnutím a kompromisům.
2. Spolupracujte se státními agenturami na lokální, státní a federální úrovni na základě společných cílů. To zahrnuje partnerství se školami pro řízení učebních a vzdělávacích příležitostí v celé komunitě.
3. Vytvářejte partnerství s lokálními podniky, hospodářskými komorami a komunitními vysokými školami kvůli poskytování přístupu ke kurikulu a zdrojům, k technologiím a certifikačním programům a zdrojům pro vyhledávání pracovních míst pro udržování vysoce kvalifikované, ale zároveň vysoce flexibilní pracovní síly.
4. Angažujte komunitu v plánování a rozhodování, požadujte účast na diskusích o důležitých politických problémech a na rozhodování.
5. Propojte zdroje od ostatních agentur nebo knihoven do knihovní platformy, namísto opětovného vynalézání kola nebo neustálého sólování.
6. Rozviňte partnerství a spolupráci s ostatními knihovnami a znalostními sítěmi, které mohou přispět k efektivitě pomocí příležitostí poskytovaných digitálními technologiemi.
7. Podpořte koncept národní digitální platformy k celonárodnímu sdílení fondů a zároveň si nadále udržujte lokální přítomnost a zaměření; zapojte se do sítí a platform pro sdílení obsahu.
8. Využijte stávající zdroje novými způsoby.
9. Spolupracujte při vyjednávání s vydavateli o rozumně oceněném a snadno dostupném přístupu k e-obahu a dospějte k oboustranně výhodným řešením, jako možnosti „koupit hned“.
10. Poskytujte mobilní zařízení pro použití v knihovně, v komunitě i v domácnosti.
11. Měřte výsledky a dopady knihovny pro lepší demonstraci její hodnoty pro komunitu a sděľte tyto výsledky klíčovým partnerům a politickým činitelům.
12. Vyprávějte o účinku knihovny přímo veřejnosti, partnerům, zúčastněným stranám a politickým činitelům. Zahrňte do toho novou vizi vybudovanou na hodnotách knihovny – jejích lidech, jejím místě a její platformě.
13. Vytvořte bohatší onlinovou zkušenost knihovny a silnější kompetence při používání digitálních a sociálních médií pro předvedení role knihovny v digitální proměně.
14. Změňte dlouho dodržovaná pravidla a provozní postupy, které brání rozvoji prostoru knihovny a její platformy.
15. Podnikněte proaktivní a trvalé kroky pro označení knihovny coby platformy pro komunitní učení se a rozvoj.

15 akčních kroků pro POLITICKÉ ČINITELE

- 1.** Využijte autoritu úřadu ke sdružení stran zúčastněných v komunitě, aby se vytvořil strategický plán pro knihovnu a další znalostní instituce v komunitě.
- 2.** Definujte knihovny jako součást prioritní infrastruktury komunity spolu s ostatními zavedenými prioritami pro infrastrukturu, jako školami, dopravou a parky, a udělte rozpočtovou prioritu udržitelnému dlouhodobému financování, které odráží hodnotu knihovny pro komunitu.
- 3.** Rozviňte strategická spojení a partnerství s lokálními představiteli knihoven kvůli posunutí vzdělávacích, ekonomických a společenských cílů.⁴⁹
- 4.** Zužijte potenciál pro ekonomický rozvoj veřejné knihovny coby komunitní platformy.
- 5.** Učiňte z přístupu k státním informacím model kurátorství otevřených dat.
- 6.** Integrujte knihovníky a agentury státních knihoven do plánování rozvoje a tvorby politik ve všech oborech a na všech úrovních státní správy.
- 7.** Redukujte bariéry v legislativě pro autorizaci a realizaci rozpočtu, které knihovnám brání v přístupu k některým zdrojům financování.
- 8.** Revidujte státní politiky, které ovlivňují schopnost veřejné knihovny proměnit se pro budoucnost.
- 9.** Podpořte studii o finančních a správních strukturách, aby veřejné knihovny mohly identifikovat silné a slabé stránky a příležitosti, které povedou k vývoji silnějších a efektivnějších veřejných knihoven.
- 10.** Podpořte a urychlete nasazení vysokorychlostního připojení do všech knihoven, včetně škálovatelného širokopásmového vysokorychlostního připojení.
- 11.** Vyvíjte lokální, státní a národní plány pro zaměření na digitální připravenost.
- 12.** Propagujte nasazení bezdrátových hotspotů do knihoven a dalších veřejných míst kdykoli a kdekoli, především v ekonomicky znevýhodněných a menšinových komunitách, kde je méně Wi-Fi hotspotů, pro přístup k platformě knihovny.
- 13.** Podpořte venkovské a malé knihovny, aby všichni obyvatelé měli zajištěný přístup ke zdrojům na světové úrovni, ať už žijí kdekoli.
- 14.** Propagujte a investujte do infrastruktury pro národní digitální platformu, která je škálovatelná, flexibilní a slouží rozličným potřebám a novým účelům.
- 15.** Buďte informovaným zastáncem knihoven a toho, co nabízejí komunitě.

15 akčních kroků pro

KOMUNITU Soukromý sektor, komunitní partneři, veřejnost

1. Spolupracujte na komplexním strategickém rozvojovém plánu komunitního informačního a znalostního ekosystému, včetně knihovny a dalších znalostních institucí v komunitě.
2. Rozvíňte strategická partnerství a spojení s veřejnými knihovnami, založená na obsahu nebo specifických organizačních nebo komunitních potřebách.
3. Uplatněte rozdílné odbornosti při pomoci knihovnám vytvářet a sdílet technologické nástroje.
4. Spojte znalostní zdroje v komunitě se znalostními sítěmi knihovny.
5. Zapojte se do platformy knihovny pro kurátorství lokální historie a kultury.
6. Zužijte potenciál ekonomického rozvoje veřejné knihovny coby komunikační platformy.
7. Přiveďte zdroje, včetně finančních zdrojů a technické odbornosti, do partnerství s knihovnou, v nichž se cíle dobře shodují.
8. Dobrovolně nabízejte organizační a technickou odbornost pro mentování a podporu učení, které se odehrává v prostorách knihovny a na její platformě, včetně inovačních laboratoří (především zaměřených na mladé), makerspaců a hackerspaců a coworkingových prostor bohatých na zdroje.
9. Strukturujte grantové příležitosti tak, aby je mohly využít malé a venkovské knihovny, například nekladte vždy důraz na nejmodernější technologie.
10. Zužijte dary veřejným knihovnám od nadací nebo podniků vytvořením veřejně-soukromého trustu pro knihovny.⁵⁰
11. Podporujte nasazování vysoko-rychlostního připojení, Wi-Fi a dovedností pro digitální gramotnost v celé komunitě, především pro skupiny obyvatel, které jsou ekonomicky znevýhodněné, méně obsluhované nebo mají další zvláštní potřeby.
12. Podporujte dlouhodobou udržitelnost veřejných knihoven.
13. Spolupracujte s knihovnami v oblastech oboustranného zájmu.
14. Prozkoumejte hodnoty knihovny – její lidi, její místo a její platformu.
15. Podporujte snahy vytvořit novou vizi knihovny a jejího rebrandingu na zásadní komunitní instituci v době digitální.

POZNÁMKY

A POUŽITÁ LITERATURA

- 1 V roce 1949 počítačový průkopník Claude Shannon odhadl, že největší sklad informací na světě, sebrané fondy Knihovny Kongresu, obsahovaly 100 bilionů bitů informací. Dnes, jak poznamenal fyzik Freeman Dyson, mohou lidé uložit takové množství informací na hard disk, který váží několik kilo a stojí méně než 1 000 dolarů. Mohl také dodat, že lidé mohou získat přístup k takovému množství informací pouhým kliknutím myši nebo dotykem prstu při surfování po webu. Digitální revoluce tedy umožnila vložit ekvivalent celého lidského vědění do téměř každé domácnosti.
- 2 U.S. Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, „Median Years of Tenure with Current Employer for Employed Wage and Salary Workers by Age and Sex, Selected Years, 2002–2012“, 18. září 2012, <http://www.bls.gov/news.release/tenure.t01.htm>.
- 3 Thomas L. Friedman, „It’s a 401(k) World,“ *New York Times*, 30. dubna 2013, <http://www.nytimes.com/2013/05/01/opinion/friedman-its-a-401k-world.html>.
- 4 Nathan Gardels, „Tom Friedman: The 401k Society,“ *The WorldPost, Huffington Post*, 28. ledna 2014, http://www.huffingtonpost.com/2014/01/27/tom-friedman-401k-society_n_4676301.html.
- 5 Ibid.
- 6 S. Craig Watkins, výzkumník z Texas University a odborník na používání digitálních médií mládeží, především afroamerickými a hispánskými teenagery, napsal o participační propasti ve společnosti a o omezeních přínosů z vysokorychlostního širokopásmového připojení v komunitách, kde místní obyvatelstvo „nacházející se na sociálním, finančním, zeměpisném i vzdělanostním okraji“ postrádá dostatečný sociální kapitál a sociální konektivitu. Na svém webu *The Young and the Digital* Watkins píše: „Co je důležité, velká většina amerických pracovníků nebude nikdy zaměstnána na vysoce kvalifikovaných místech s vysokými příjmy a pozicích, které jsou hybateli naší kreativní a znalostní ekonomiky. Podle [Enrica] Monrettiho přibližně 10 procent všech pracovních míst v USA patří do inovačního sektoru. Dodává, že ani na svém vrcholu výrobní sektor nezaměstnával více než 30 procent americké pracovní síly. A přestože inovační centra jsou tzv. 'pohonem ekonomického růstu', jsou zajímavá především díky tomu, čemu Monretti říká 'multiplikační efekt'. S každou high-tech pozicí, která se vytvoří v inovačním centru, vznikne dalších pět pracovních pozic orientovaných na služby. Tyto pozice mohou sahát od kvalifikovaných zaměstnání (právníci, učitelé) k nekvalifikovaným (kadeřníci, číšníci).“ S. Craig Watkins, „Poorly Educated and Poorly Connected: The Hidden Realities of Innovation Hubs,“ *The Young and the Digital*, 24. května 2013, <http://theyoungandthedigital.com/2013/05/24/poorly-educated-and-poorly-connected-the-hidden-realities-of-innovation-hubs/>.
- 7 Tyto schopnosti se často nazývají digitálními gramotnostmi.
- 8 Koncept „podnikavého a učícího se člověka“ zavedl John Seely Brown, spolupředseda Deloitte Center for the Edge. Viz John Seely Brown, „Re-Imagining Learning for a World of Constant Change: The 21st Century Entrepreneurial Learner.“ Prezentace na prvním setkání pracovní skupiny Dialogu o veřejných knihovnách, Aspen Institute, 4. srpna 2013, <http://www.aspeninstitute.org/sites/default/files/content/upload/JSB%20Libraries%20Presentation.pdf>.

- 9 U.S. Census Bureau, „U.S. Census Bureau Projections Show a Slower Growing, Older, More Diverse Nation a Half Century from Now,“ tisková zpráva, 12. prosince 2012, <https://www.census.gov/newsroom/releases/archives/population/cb12-243.html>.
- 10 Knight Commission on the Information Needs of Communities in a Democracy, *Informing Communities: Sustaining Democracy in the Digital Age*, (Washington, DC, Aspen Institute, říjen 2000), 1.
- 11 Viz např. Don E. Eberly, „The Meaning, Origins and Applications of Civil Society,“ v *The Essential Civil Society Reader: The Classic Essays*, ed. Don E. Eberly, (New York: Rowman & Littlefield, 2000); viz také John Keane, *Civil Society: Old Images, New Vision*, (Stanford, CA: Stanford University Press, 1998).
- 12 Urban Libraries Council, tisková zpráva „2013 Top Innovators“, 29. června 2013, <http://www.urbanlibraries.org/ulc-awards-top-innovators-news-72.php>.
- 13 „Investing in Civic Engagement and Public Libraries: a Roundtable Discussion with Paula Ellis, Deborah Jacobs, and Julia Stasch,“ zvláštní vydání, *National Civic Review*, 101, č. 4 (2012): 7.
- 14 International Data Corporation, *The 2011 Digital Universe Study: Extracting Value from Chaos*, stručné shrnutí, 2011, <http://www.emc.com/collateral/analystreports/idc-extracting-value-from-chaos-ar.pdf>.
- 15 Mezinárodní federace knihovnických asociací, *Riding the Waves or Caught in the Tide? Navigating the Evolving Information Environment*, Trend Report, 2013, http://trends.ifla.org/files/trends/assets/insights-from-the-ifla-trend-report_v3.pdf.
- 16 V lednu 2013 Center for an Urban Future vydalo *Branches of Opportunity*, zprávu o tom, jak se newyorské veřejné knihovny staly zásadní součástí systému lidského kapitálu města. Tato zpráva poskytuje výtečný přehled o tom, jak veřejné knihovny slouží rozličným potřebám určitých demografických skupin a zájmových komunit. Center for an Urban Future, *Branches of Opportunity*, leden 2013, http://nycfuture.org/images_pdfs/pdfs/BranchesofOpportunity.pdf.
- 17 Katherine Loflinová, „Learning from Knight's Soul of the Community, Leaning Toward the Future of Placemaking,“ Project for Public Spaces, 11. dubna 2013, <http://www.pps.org/blog/learning-from-knights-soul-of-the-community-leaning-toward-the-future-of-placemaking/>.
- 18 Kathryn Zickuhrová, Lee Rainie, Kristen Purcellová a Maeve Dugganová, *How Americans Value Public Libraries in Their Communities*, Pew Research Center, 11. prosince 2013, <http://libraries.pewinternet.org/2013/12/11/libraries-in-communities/>.
- 19 Kathryn Zickuhrová, Kristen Purcellová a Lee Rainie, *From Distant Admirers to Library Lovers –and beyond*, Pew Research Internet Project, 13. března 2014, <http://www.pewinternet.org/2014/03/13/library-engagement-typology/>.
- 20 Jedna obecně dobře přijatá vize fyzické knihovny budoucnosti byla publikována ve článku dánské Královské školy knihovní a informační vědy. Tento dánský model má čtyři rozdílné, ale překrývající se „prostory“: prostor pro inspiraci, prostor pro učení se, prostor pro setkávání se a prostor pro předvádění. Každý z těchto prostorů si osvojuje jiný étos: estetické zážitky; přístup k informacím a znalostem; setkávání se s ostatními tváří v tvář, jak náhodou, tak záměrně; tvorbu povzbuzenou přístupem k technologickým nástrojům a vzdělávání v jejich používání, a možnost publikovat nebo šířit kreativní práci. Tyto prostory nejsou nutně fyzicky oddělené, ale měly by společně „podporovat cíle knihovny ve znalostní a zkušenostní společnosti... jejich zapojením do architektury, designu, služeb, programů a výběru partnerství knihovny.“ Henrik Jochumsen, Casper Hvenegaard Rasmussen a Dorte Skot-Hansenová, *New Model for the Public Library in the Knowledge and Experience Society*, Centrum pro kulturně politická studia, Královská škola knihovní a informační vědy, http://www.kulturstyrelsen.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/bibliotek/indsatsomraader/Udvalg_om_Folkebibliotekernes_rolle_i_videnssamfundet/A_new_model_for_the_public_library.pdf.

- 21 Peter Gisolfi, „UpClose: Designing 21st. Century Libraries | Library by Design,“ *Library Journal*, 16. června 2014,
<http://lj.libraryjournal.com/2014/06/buildings/lbd/upclose-designing-21st-century-libraries-library-by-design/>.
- 22 Kathryn Zickuhrová, Kristen Purcellová a Lee Rainie, *From Distant Admirers to Library Lovers—and beyond*, Pew Research Center, 13. března 2014,
<http://www.pewinternet.org/2014/03/13/library-engagement-typology/>.
- 23 Maryland University, Information Policy and Access Center, Public Libraries & Digital Inclusion Issue Brief,
<http://ipac.umd.edu/sites/default/files/publications/DigitalInclusionIssueBrief2014.pdf>.
- 24 John Horrigan, *The Essentials of Connectivity*, březen 2014,
http://corporate.comcast.com/images/Final_IE_Research_Full_Paper.pdf.
- 25 Chicagská veřejná knihovna, „Mayor Emanuel Announces Chicago Public Library Awarded Grant for Wi-Fi Hotspot Lending,“ tisková zpráva, 23. června 2014,
<http://www.chipublib.org/news/mayor-emanuel-announces-chicago-public-library-awarded-grant-for-wi-fi-hotspot-lending/>.
- 26 *The Public Library Reimagined*, Ideas festival v Aspenu v Coloradu, 29. června 2014,
<https://www.youtube.com/>.
- 27 Termín *platforma* může mít mnoho významů a asociací. Zde stavíme na definici Marca Andreesena platformy v technické oblasti: „Platforma' je systém, který lze naprogramovat, a tedy upravit, venkovními vývojáři – uživateli –, a tak jej lze přizpůsobit nesčetným potřebám a nikám, o kterých původní vývojáři platformy ani nemohli uvažovat, natož aby měli čas jim ji přizpůsobit.“ (Viz http://pmarchive.com/three_kinds_of_platforms_you_meet_on_the_internet.html, kde se nachází archivovaná kopie Andreesenova původního blogu z 16. září 2007.) V kontextu komunity je charakteristickým znakem veřejné knihovny coby platformy schopnost jejích uživatelů přizpůsobovat využití nástrojů a zdrojů knihovny nepředvídatelnými způsoby a pružnost knihovny coby platformy přizpůsobit se, a dokonce přijmout takové nové způsoby využití a umožnit uživatelům knihoven stát se tvůrci a přispěvateli souboru znalostí, zpřístupněného knihovnou a jejími sítěmi. O konceptu knihovny coby platformy lze přemýšlet v kontextu proměn Facebooku, Googlu a Amazonu od poskytování služeb k nabízení platform, na nichž mohou uživatelé a vývojáři aplikací stavět pro tvorbu, sdílení a zvýšení rozsahu v komunitě. Viz Andy Havens „From Community to Technology ... and Back Again,“ Next Space, 15. ledna 2013,
<http://www.oclc.org/en-US/publications/nextspace/articles/issue20/fromcommunitytotechnologyandbackagain.html>.
- 28 David Weinberger, „Library as Platform,“ *Library Journal*, 4. září 2012,
<http://lj.libraryjournal.com/2012/09/future-of-libraries/by-david-weinberger/>.
- 29 Jeden ze zásadních rysů povahy veřejné knihovny – její jedinečná přístupnost – je také jednou z jejích slabin: s omezenými zdroji ji její komunity táhnou více směry, ale stále více směrem k „deficitnímu modelu“, v němž je její role spíše záchrannou sociální sítí namísto činitelem společenské změny. Knihovna budoucnosti o sobě nemůže přemýšlet především jako o nápravné instituci, která existuje pro dorovnání společenských deficitů – ve vzdělání, v přístupu k informacím jakékoli podoby, v demokracii, v gramotnosti. Místo toho se veřejná knihovna musí stát „sdílecí“ institucí, která navyšuje sociální kapitál kurátorskou činností a sdílením všech informací, k nimž má přístup, včetně zdrojů informací, které leží v její vlastní komunitě. Je nemožné představit si, že by sdílecí knihovna také nedorovnávala deficity, i kdyby to měla dělat novými způsoby. Dialog věří, že součástí tradičního kmenového poslání knihovny vždy bude propagace četby a gramotnosti mezi dětmi i dospělými, nabízet přístup k informacím za nízkou cenu nebo „zdarma“ pro uživatele a ukotvovat komunity. David Lankes, profesor a Dean's Scholar nového knihovnictví na Syracuse University a jeden z největších vizionářů mezi osobnostmi ve Spojených státech v oblasti povahy knihoven a jejich vztahů s komunitami, velmi dobře pojmenovává a rozebírá tuto debatu o „deficitním modelu“ na svém blogu. Viz R. David Lankes, „Beyond the Bullet Points: Libraries Are Obsolete,“ *Virtual Dave...Real Blog* (blog), 12. dubna 2012,
<http://quartz.syr.edu/blog/?p=1567>.

- 30 Digital Public Library of America, „About DPLA,“ <http://dp.la/info/>.
- 31 „Gov. Malloy Signs Bill Creating State-Wide Electronic Book Delivery System,“ tisková zpráva, 3. června 2014, <http://portal.ct.gov/Gov-Malloy-Signs-Bill-Creating-Statewide-Electronic-Book-Delivery-System/>.
- 32 University of Maryland Information Policy and Access Center (iPAC), *Community Access Issue Brief*, <http://digitalinclusion.umd.edu/sites/default/files/CommunityAccessIssueBrief2014.pdf>.
- 33 Paula Ellisová, Deborah Jacobsová a Julia Staschová, „Beyond Books: Why You Should Check Out Your Public Library“, Chicago Post-Tribune, 6. dubna 2012, <http://posttrib.suntimes.com/opinions/11736933-474/beyond-books-why-you-should-check-out-your-public-library.html>.
- 34 Podle knihovnických výkazů je jedním z nejrušnějších období pro školení technologie a dovedností doba po vánočních svátcích, kdy lidé poprvé otevírají nová zařízení jako čtečky e-knih a tablety a snaží se přijít na to, jak je používat. Protože jsou důvěryhodné a vstřícné, staly se veřejné knihovny prvními místy, kam se široká řada lidí jde nejprve dovzdělat o nejnovějších technologiích.
- 35 Viz Kathryn Zickuhrová a Aaron Smith, *Home Broadband 2013*, Pew Research Center Internet and American Life Project, 26. října 2013, http://pewinternet.org/~media/Files/Reports/2013/PIP_Broadband%202013_082613.pdf.
- 36 Ibid.
- 37 Samantha Beckerová, Michael D. Crandall, Karen E. Fisherová, Bo Kinney, Carol Landryová a Anita Rochová, *Opportunity for All: How the American Public Benefits from Internet Access at U.S. Libraries*, (Washington, DC: Institute of Museum and Library Services, 2010), http://impact.ischool.washington.edu/documents/OPP4ALL_FinalReport.pdf.
- 38 Viz např. Jane Levereová, „Reaching Those on the Wrong Side of the Digital Divide,“ New York Times, 20. března 2013, <http://www.nytimes.com/2013/03/21/business/a-campaign-to-help-people-learn-internet-skills.html?r=0>; viz také Ron Barnett, „Rise of Internet Learning Creates Digital Divide,“ *USA Today*, 18. února 2013, <http://www.usatoday.com/story/news/nation/2013/02/16/internet-learning-creates-digital-divide/1925189/>.
- 39 Nina Simonová, *The Participatory Museum*, Santa Cruz, CA: Museum, 2010.
- 40 Pro komplexní revizi nejnovějšího vývoje v oblasti e-knih, autorského práva a evoluce licenčních režimů e-obshu viz American Library Association, zpráva State of America's Libraries 2014, <http://www.ala.org/news/state-americas-libraries-report-2014>.
- 41 Pro analýzu toho, jak by navrhované systémy úhrady pro podporu WiFi přístupu v knihovnách mohly mít různý vliv na venkovské, městské, předměstské a městské knihovny viz Vinod Bakthavachalam, „Investigation of Optimal Reimbursement Policy for Wifi Service by Public Libraries,“ (28. srpna, 2014), <https://classic.regonline.com/custImages/270000/270798/InvestigationofOptimalReimbursementPolicyforWifiServicebyPublicLibraries.pdf>.
- 42 Urban Libraries Council, et al. Dopis Federální komisi pro komunikace. 7. července, 2014, http://www.urbanlibraries.org/filebin/pdfs/Joint_Library_Letter_7_7_14_FINAL.pdf.
- 43 Této výzvě nečelí jen americké veřejné knihovny. Viz Vivienne Wallerová a Ian McShane, „Analysing the challenges for large public libraries in the Twenty-first century: a case study of the State Library of Victoria in Australia,“ *First Monday*, svazek 13, číslo 12, 1. prosince 2008. Dostupné online na <http://firstmonday.org/article/view/2155/2060>.
- 44 Institute of Museum and Library Services, „Public Libraries in the United States Survey: Fiscal Year 2011: Supplementary Tables,“ <https://www.ims.gov/public-libraries-united-states-survey-fiscal-year-2011-0>.
- 45 Lauren H. Mandelová, et al. „Costs of and Benefits Resulting from Public Library E-Government Service Provision: Findings and Future Directions from an Exploratory Study.“

- First Monday* 18 č. 12, 2. prosince 2013,
<http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/4805/3803>.
- 46 Pro příklad diverzní ekologie knihoven v jediném státě viz *California Public Library Organization*, 2007, <http://www.library.ca.gov/lids/docs/CAPubLibOrgRpt.pdf>.
 Tato zpráva připravená Kalifornskou státní knihovnou ukazuje rozdíly ve financování knihoven na základě správních a finančních struktur.
- 47 Nástroje pro vyhodnocování dopadu, jako kritéria EDGE (<http://www.libraryedge.org/>), pomáhají veřejným knihovnám plánovat růst a vývoj jejich technologických zdrojů a zdrojů pro veřejný přístup k počítačům a ukazují dopad, který mají v komunitě. Ostatní zdroje dostupné na národní úrovni veřejným knihovnám pro zlepšení sběru dat a analýz zahrnují studii U.S. Impact Study od University of Washington School of Information (<http://impact.ischool.washington.edu/>), průzkum Digital Inclusion Survey, partnerství mezi American Library Association, University of Maryland's Information Policy & Access Center (iPAC) a International City/County Management Association (ICMA) s financováním od IMLS (<http://digitalinclusion.umd.edu/>) a sadu nástrojů Key Performance Toolkit for Libraries společnosti WebbMedia (<http://webbmediagroup.com/blog/key-performance-indicator-toolkit-for-libraries>).
- 48 Publikace Library Engagement Typology, provedená Pew Research Center o veřejných knihovnách, ukazuje, že znevýhodněné komunity, které jsou s větší pravděpodobností komunity lidí odlišné barvy pleti, jsou méně angažované než lépe vzdělané a bohatší komunity. Anekdotické zprávy ředitelů knihoven tuto výzvu také dosvědčují. Viz Kathryn Zickuhrvá, Kristen Purcellová a Lee Rainie, *From Distant Admirers to Library Lovers—and beyond: a Typology of Public Library Engagement in America*, Pew Research Internet Project, <http://www.pewinternet.org/2014/03/13/library-engagement-typology/>.
- 49 International City/County Management Association (ICMA) vydala výborného průvodce pro úředníky místních samospráv, který zahrnuje devět případových studií z grantových projektů ICMA Public Library Innovation: ICMA, *Maximize the Potential of Your Public Library*, (Washington, DC: ICMA, 2011), http://icma.org/en/icma/knowledge_network/documents/kn/Document/302161/Maximize_the_Potential_of_Your_Public_Library.
- 50 Pro podrobnější prozkoumání tohoto principu viz John Chastka, „The Future of Funding: A Proposal for a National Library Card“ in *Planning Our Future Libraries*, ed. Kim Leederová a Eric Frierson (Chicago: ALA Editions, 2014).

DODATEK

Členové pracovní skupiny Dialogu o veřejných knihovnách

Dialog shromáždil vybranou 35člennou pracovní skupinu, která se setkala dvakrát během prvního roku projektu, aby prozkoumala vyvíjející se společenskou roli veřejné knihovny a aby utvářela a posunula perspektivu, která vytváří novou vizi amerických veřejných knihoven pro budoucnost. Tato zpráva je vystavěna na značných znalostech, postřezích a zkušenostech těchto expertů, praktiků a předních osobností. Jejich příslušnosti jsou uvedeny k datu setkání pracovních skupin.

Tom Allen

Prezident & CEO

Association of American Publishers

Dan Cohen

Výkonný ředitel

Digital Public Library of America

Akhtar Badshah

Vedoucí ředitel

Microsoft Citizenship & Public Affairs

Microsoft

Karl Dean

Starosta

Metropolitan Government of Nashville
and Davidson County

Susan Bentonová

Prezidentka a CEO

Urban Libraries Council

Jessica Dorrová

Zástupkyně ředitele programu

Global Libraries

Nadace Billa a Melindy Gatesových

Lesley Boughtonová

Státní knihovnice

Wyoming Public Libraries

David Ferriero

Archivář Spojených států

John Seely Brown

Nezávislý spolupředseda

Deloitte Center for the Edge

Charles M. Firestone

Výkonný ředitel

program Communications and Society,
Aspen Institute

Jonathan Chambers

Vedoucí

Office of Strategic Planning & Policy Analysis

Federal Communications Commission

Tessie Guillermová

Prezidentka a CEO

ZeroDivide

Bonnie Cohenová

Finanční předsedkyně, členka správní rady

DC Public Libraries, Cohen and

Steers Mutual Funds

Tomeka Hartová

Viceprezidentka

African-American Community Partnerships

Teach For America

Susan Hildrethová

Ředitelka

Institute of Museum and Library Services

Renee Hobbsová

Profesorka a zakládající ředitelka Harrington School of Communication and Media, University of Rhode Island

Reed Hundt

Hlavní konzultant

REH Advisors

Norman Jacknis

Prezident

Metropolitan New York Library Council

Deborah Jacobsová

Ředitelka programu Global Libraries Nadace Billa a Melindy Gatesových

Beth Jeffersonová

Spoluzakladatelka a CEO

BiblioCommons

Linda Johnsonová

Prezidentka a CEO

Brooklynská veřejná knihovna

Joshua Kauffman

Designový ředitel

The Quantified Self

Anthony Marx

Prezident and CEO

Newyorská veřejná knihovna

Bret Perkins

Viceprezident, vnější a státní záležitosti Comcast Corporation

Lee Rainie

Ředitel

Pew Research Center Internet Project

Graham Richard

Generální ředitel

Advanced Energy Economy

Gloria Rubio-Cortésová

Prezidentka

National Civic League

Lisa Seeová

Autorka

Andrew Sliwinski

Spoluzakladatel a hlavní výrobce DIY.org

Pam Sandlian Smithová

Ředitelka

AnyThink Libraries

Maureen Sullivanová

Bývalá prezidentka

American Library Association

Bonnie Svrceková

Zástupkyně správce města

Město Lynchburg

John Szabo

Městský knihovník

Losangeleská veřejná knihovna

Susana Vasquezová

Výkonná ředitelka

LISC Chicago

Amy Webbsová

CEO

Webbmedia Group

PERSONÁL DIALOGU:

Amy K. Garmerová

Ředitelka, Dialog o veřejných knihovnách program Communications and Society, Aspen Institute

Ian Smalley

Vedoucí projektový manažer program Communications and Society, Aspen Institute

Formální poradci Dialogu

Pro pomoc ve svých studiích a úvahách Dialog Aspen Institute provedl přesahové a angažující diskuse s klíčovými skupinami představitelů knihoven a s představiteli místních samospráv. Dialog je vděčný následujícím lidem, kteří přispěli jednou nebo vícekrát.

13. března 2014

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute na konferenci PLA 2014 Conference
Indianapolis, Indiana

- **Carolyn Anthonyová**, ředitelka, Veřejná knihovna ve Skokie (Illinois)
- **Brian Ashley**, ředitel – knihovny, Arts Council England
- **Brian Auger**, ředitel, Somerset County Library System (New Jersey)
- **Andrea Berstlerová**, výkonná ředitelka, Veřejná knihovna ve Wicomico (Maryland)
- **Clara Bohrerová**, ředitelka, Veřejná knihovna obce West Bloomfield (Michigan)
- **James Cooper**, ředitel knihovny, Salt Lake County Library Services (Utah)
- **Sara Dallasová**, ředitelka, Southern Adirondack Library System (New York)
- **Karen Danczak-Lyonsová**, ředitelka, Veřejná knihovna v Evanstonu (Illinois)
- **Mary Hastlerová**, ředitelka, Veřejná knihovna okresu Harford (Maryland)
- **Denise Rae Lyonsová**, ředitelka rozvoje knihovny, Státní knihovna Jižní Karolíny
- **Maura Marxová**, zástupkyně ředitele pro knihovní služby, Institute of Museum and Library Services
- **Sydney McCoyová**, správkyně pobočky, Frederick County Public Libraries (Maryland)
- **Andrew Medlar**, asistent komisaře pro fondy, Chicagská veřejná knihovna
- **Gina Millsapová**, generální ředitelka, Veřejná knihovna Topeka Shawnee (Kansas)
- **Larry Neal**, ředitel knihovny, **Veřejná knihovna Clinton-Macomb (Michigan)**
- **Vailey Oehlkeová**, ředitelka, Knihovna okresu Multnomah (Oregon)
- **Karyn Prechtelová**, zástupkyně ředitele, Veřejná knihovna okresu Pima (Arizona)
- **Bridget Quinn-Careyová**, výkonná viceprezidentka a provozní ředitelka, Queens Library (New York)
- **Jan Sandersová**, ředitelka, Pasadenská veřejná knihovna (California)
- **Rivkah Sassová**, ředitelka, Veřejná knihovna v Sacramentu (California)
- **Manya Shorrová**, asistentka ředitele, Veřejná knihovna v Omaze (Nebraska)
- **Greta Southardová**, ředitelka, Veřejná knihovna okresu Boone (Kentucky)
- **Felton Thomas**, ředitel, Clevelandská veřejná knihovna (Ohio)
- **Jay Turner**, ředitel, další vzdělávání, Georgia Public Library Service
- **Marcia Warnerová**, ředitelka knihovny, Veřejná knihovna v Grand Rapids (Michigan)

22. dubna 2014

Aspen Institute Dialog o veřejných knihovnách ARSL Discussion

Konferenční hovor

- **Tameca Beckettová**, knihovnice služeb pro mladé, Veřejná knihovna v Laurelu (Delaware)
- **Donna Briceová**, ředitelka, Knihovna okresu Eastern Lancaster (Pennsylvania)
- **Kieran Hixon**, technologický konzultant, Coloradská státní knihovna
- **Jet Kofootová**, knihovní konzultantka, Iowa Library Services, Severní centrální oblast
- **Carla Lehnová**, služby pro rozvoj knihovny, Kalifornská státní knihovna
- **Carolyn Petersenová**, asistentka programového manažera, rozvoj knihovny, Washingtonská státní knihovna
- **Gail Sheldonová**, ředitelka, Somerset County Library System (Maryland)
- **Cal Shepardová**, státní knihovnice, Státní knihovna Severní Karolíny
- **Mary Stengerová**, ředitelka, Southern Area Library (West Virginia)

8. května 2014

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute

Setkání s organizací COSLA (Vedoucí úředníci agentur státních knihoven)

Washington, D.C.

- **Stacey Aldrichová**, zástupkyně tajemníka pro vzdělávání a komisařka pro knihovny, Pennsylvania Department of Education
- **Tim Cherubini**, výkonný ředitel, COSLA
- **Sarah Chesemoreová**, prezidentka, The Chesemore Group, Inc.
- **Ann Joslinová**, státní knihovnice, Idaho Commission for Libraries
- **Susan McVeyová**, ředitelka, Oklahoma Department of Libraries
- **Wayne Onkst**, státní knihovník a komisař, Kentucky Department for Libraries & Archives
- **Lamar Veatch**, státní knihovník, Georgia Public Library Service
- **Kendall Wiggin**, státní knihovník, stát Connecticut

14. září 2014

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute na výroční konferenci ICMA
Charlotte, Severní Karolína

- **Carolyn Anthonyová**, ředitelka, Veřejná knihovna ve Skokie, Skokie, Illinois
- **Michael Baker**, zástupce správce vesnice, vesnice Downers Grove, Illinois
- **Jane Brautigamová**, správce města, město Boulder, Colorado
- **Ron Carlee**, správce města, město Charlotte, Severní Karolína
- **Larra Clarková**, ředitelka Program on Networks a místoředitelka Program on America's Libraries for the 21st Century, ALA Washington Office
- **Chris Coudriet**, správce okresu, okres New Hanover, Wilmington, Severní Karolína
- **Donald Crawford**, správce města, město Owosso, Michigan
- **Charles Duggan Jr.**, správce města, město Auburn, Alabama
- **Rod Gould**, správce města, město Santa Monica, Kalifornie
- **Bob Harrison**, správce města, město Issaquah, Washington
- **Susan Hildrethová**, ředitelka, Institute of Museum and Library Services
- **Lee Keesler**, CEO, Charlotte Mecklenburg Library, Charlotte, Severní Karolína
- **Robert Kiely Jr.**, správce města, město Lake Forest, Illinois
- **Dwight McInvaill**, ředitel, Knihovna okresu Georgetown, Georgetown, Jižní Karolína
- **Larry Neal**, ředitel knihovny, Veřejná knihovna Clinton-Macomb, obec Clinton, Michigan
- **Stephen Parry**, generální ředitel, Rada okresu Gore, Southland, Nový Zéland
- **Amy Paulová**, podniková viceprezidentka, Management Partners, Inc.
- **Charles Penny**, správce města, město Rocky Mount, Severní Karolína
- **Robert Shalett**, ředitel komunikací, Urban Libraries Council
- **Cal Shepardová**, státní knihovnice, Státní knihovna Severní Karolíny
- **Bonnie Svrceková**, zástupkyně správce města, město Lynchburg, Virginia
- **David Swindell**, ředitel, Centrum pro městskou inovaci, Arizona State University
- **Karen Thoresonová**, prezidentka, Alliance for Innovation
- **Michael Willis**, generální manažer, Rada města Shellharbour, Nový Jižní Wales, Austrálie
- **Victoria Yarbroughová**, ředitelka Leisure and Library Services, město Sierra Vista, Arizona

Neformální poradci Dialogu

Personál Dialogu se během loňských úvah neformálně dotazoval řady knihovních odborníků a praktiků. Dialog je vděčný následujícím lidem, kteří jednou nebo vícekrát přispěli svým názorem, postřehy nebo další pomocí.

- **Clarence Anthony**, výkonný ředitel, National League of Cities
- **Rushern Baker**, jednatel okresu, Prince Georges County (Maryland)
- **Brian Bannon**, komisař, Chicagská veřejná knihovna
- **Mamie Bittnerová**, ředitelka komunikace a vládních záležitostí, Institute of Museum and Library Services
- **Peter Brantley**, ředitel, Digitální knihovní aplikace, Newyorská veřejná knihovna
- **Jill Canonová**, rozvoj vedení, State Library & Archives of Florida
- **Nan Carmacková**, ředitelka, Campbell County (Virginia) Public Library System
- **Steve Casburn**, koordinátor ILS, Multnomah County (Oregon) Library
- **Kevin Clark**, CEO a zakládající partner, EduPresence
- **Bill Densmore**, hlavní konzultant, Densmore Associates
- **Bob Farwell**, ředitel, Otis Public Library (Norwich, CT)
- **Keith Fiels**, výkonný ředitel, American Library Association
- **Richard Reyes-Gavilan**, výkonný ředitel, DC Public Libraries
- **Angela Goodrichová**, strategické iniciativy / jednatelka pro vývoj programů, Urban Libraries Council
- **Michael Griffin**, výkonný ředitel, County Executives of America
- **Valerie Grossová**, prezidentka & CEO, Howard County (Maryland) Public Library System
- **Tim Gunn**, hlavní projektový konzultant, America's Music, Tribeca Film Institute
- **Parker Hamilton**, ředitel, Montgomery County (Maryland) Public Libraries
- **Ryan Harrington**, viceprezident, Artist Programs, Tribeca Film Institute
- **Corinne Hillová**, ředitelka, Veřejná knihovna v Chattanooga
- **Chrystie Hillová**, ředitelka pro vztahy s komunitou, OCLC
- **Jamie Hollierová**, generální spoluředitelka, Anneal
- **Alan Inouye**, ředitel, Kancelář politiky pro informační technologie, Washingtonská kancelář ALA
- **Beth Jansonová**, výkonná ředitelka, Tribeca Film Institute
- **Amy Johnsonová**, Bureau of Library Development, Division of Library and Information Services, Florida Department of State
- **Chris Jowaisas**, starší programový úředník, Nadace Billa a Melindy Gatesových
- **Patrick Kennedy**, spoluzakladatel a prezident, BiblioCommons
- **Wendy Knappová**, místoředitelka celostátních služeb, Státní knihovna Indiany
- **Jason Kucsma**, výkonný ředitel, Metropolitan New York Library Council

- **Blair Levin**, člen, Aspen Institute
- **Linda Lordová**, státní knihovnice Maine
- **Barb Macikasová**, výkonná ředitelka, Public Libraries Association
- **Carlos Manjarraz**, ředitel kanceláře pro plánování, výzkum a vyhodnocování, Institute of Museum and Library Services
- **Jonathan Marino**, ředitel, Obsah a strategie, MapStory Foundation
- **Jorge Martinez**, viceprezident a hlavní technologický ředitel, The John S. and James L. Knight Foundation
- **Sharon Morrisová**, ředitelka pro rozvoj knihoven a inovace, Coloradská státní knihovna
- **Kent Oliver**, ředitel knihovny, Nashvillská veřejná knihovna
- **John Palfrey**, ředitel školy, Phillips Academy
- **Karen Archer Perryová**, hlavní konzultantka, Clarion Collaborative
- **Siobhan Reardonová**, ředitelka, Free Library (Philadelphia, PA)
- **Judith Ringová**, ředitelka, State Library & Archives of Florida
- **Bobby Roberts**, ředitel, Central Arkansas Library System
- **Andrea Saenzová**, první zástupkyně komisaře, Chicagská veřejná knihovna
- **Raymond Santiago**, ředitel, Miami-Dade (Florida) Public Library
- **Emily Sheketoffová**, ředitelka, ALA Washington Office
- **Ray Smith**, hlavní ředitel pro učení a zakládající partner, EduPresence
- **Barbara Striplingová**, bývalá prezidentka, American Library Association
- **Janet Topolskyová**, ředitelka, Community Strategies Group, Aspen Institute
- **Christopher Tucker**, předseda a generální ředitel, MapStory Foundation
- **Bob White**, zástupce ředitele, Region 2000 Local Government Council (VA)
- **John Windhausen**, ředitel, SHLB Coalition
- **Josh Wyner**, výkonný ředitel, Aspen Institute College Excellence Program, Aspen Institute

O Dialogu o veřejných knihovnách Aspen Institute

Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute je fórum pro více zúčastněných stran, které zkoumá a prosazuje nové smýšlení o amerických veřejných knihovnách s cílem pěstovat konkrétní činy pro podporu a přeměnu veřejných knihoven pro různorodější, mobilní a propojenou společnost. Zaměřuje se na dopad digitální revoluce na přístup k informacím, znalostem a vedení každodenního života. Dialog, s podporou Nadace Billa a Melindy Gatesových a s vedením programu Communications and Society Aspen Institute, usiluje o utváření a posouvání nově vytvořené národní vize veřejných knihoven v 21. století.

S podporou předních osobností z oblastí businessu, technologie, vzdělávání, vlády, samospráv, neziskového sektoru a knihoven, Dialog o veřejných knihovnách zvažuje měnící se roli veřejných knihoven a usiluje o formulaci nově vytvořené vize pro klíčovou úlohu, kterou hrají coby komunitní platformy pro posun vzdělávacích a dalších příležitostí ve společnosti založené na znalostech. Dialog je katalyzátorem pro nalezení různých způsobů, jimiž mohou komunity zužítkovat investice do těchto zásadních veřejných institucí kvůli rozvinutí bohatších informačních ekologií, vybudování silnějších komunit a utvoření nových partnerství pro dosažení lokálních a národních cílů. Prostřednictvím setkání své pracovní skupiny, svého přesahu a svého angažování s rozličnými zúčastněnými stranami, článků, které zadal, zpráv, které publikoval, a dalšími svými aktivitami se Dialog o veřejných knihovnách Aspen Institute snaží zajistit, aby veřejné knihovny zůstaly přístupné a relevantní potřebám současné generace i těch budoucích tak, jako byly předchozím generacím Američanů.

O programu Communications and Society Aspen Institute

www.aspeninstitute.org/c&s

Program Communications and Society je aktivním dějištěm pro politický rámec a rozvoj doporučení v oblasti informací a komunikace. Poskytujeme multidisciplinární prostor, na kterém zkušenosti i nastupující rozhodující činitelé mohou rozvíjet nové přístupy a návrhy pro komunikační politiku. Program umožňuje globálním představitelům a expertům zkoumat nové koncepty, vyměňovat si postřehy, rozvíjet smysluplné sítě a nalézat osobní růst, a to vše pro vylepšování společnosti.

Rozsah projektů programu sahá napříč řadou oblastí informací, komunikací a mediální politiky. Naše aktivity se zaměřují na široké spektrum otázek v ICT, jako otevřenou a inovativní správu, veřejnou diplomacii, institucionální inovace, řízení vysokorychlostního připojení a spekter, spotřebitelskou kyberbezpečnost, propojené učení, otázky rasy a diversity a volné toky digitálního zboží, služeb a idejí napříč hranicemi.

Většina konferencí využívá formát seminářů, kterým se Aspen Institute vyznačuje: přibližně 25 představitelů z různých disciplín a perspektiv zapojených do dialogu u kulatého stolu, moderovaného s cílem dovést agendu ke konkrétním závěrům a doporučením. Program distribuuje zprávy z našich konferencí a další dokumenty klíčovým politickým činitelům, předním názorovým vůdcům a veřejnosti ve Spojených státech i na celém světě. Využíváme také internet a sociální média pro informování a podnícení širších rozhovorů, které pěstují širší participaci v demokratickém procesu.

Výkonným ředitelem programu je Charles M. Firestone. V této funkci slouží od roku 1989, a je také viceprezidentem Aspen Institute. Předtím, než nastoupil do Institutu, byl pan Firestone komunikačním advokátem a profesorem práva, který řešil dva případy před Nejvyšším soudem Spojených států a řadu případů před odvolacími soudy. Je bývalým ředitelem UCLA Communications Law Program, prvním prezidentem Los Angeles Board of Telecommunications Commissioners a odvolacím advokátem pro U.S. Federal Communications Commission.

Amy K. Garmerová

Přijímání výzvy: Tvorba nové vize veřejných knihoven

Zpráva Dialogu o veřejných knihovnách Aspen Institute

Překlad z anglického originálu English Editorial Services s. r. o.

Odborná redaktorka Lenka Hanzlíková

Odpovědná redaktorka Veronika Hyblerová Trachtová

Sazba Petra Hájková, Helena Rosová, Ondřej Nejedlý

Vydala **Městská knihovna v Praze**

Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání

Verze z 4. 2. 2016

ISBN 978-80-7532-086-5 (pdf)